

Štev. 8.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 23. februarja 1912.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto XI.

Razgled po svetu.

OBSTRUKCIJA V OGRSKEM
PARLAMENTU.

Budapešta, 21. feb. — V ogrskem državnem zboru je opozicija glasovala za obstrukcijo. Gre se namreč za podporo mornarici in armadi, katera je letos tako visoko postavljena, da je opozicija glasovala, da ne dopusti, da bi se davkoplačevalcem kradlo denar iz žepa po nepotrebnem. Opozicija je nadalje izjavila, da ni zadovoljna z ministrskim predsednikom grofom Khuen-Herdevary.

Še vedno Marokko.

Madrid, 17. feb. — Španska vlada se je danes izjavila za angleške spreminjavalne predloge in se prične pogajati z Francijo. — Vlada bo zadnje davke porabila za plačanje stroškov, ki jih je naredila zadnja vojaška ekspedicija v Marokko od 1. 1910—1911.

Španija je bila dosedaj velika nasprotnica francoskih zahtev. — Angliji se je posrečilo privedi obe deželi do miroljubnega zblizanja.

Franciozi za mir.

Pariz, 21. feb. — Francosko časopisje je pozorno na Haldanov obisk v Berlinu. Vsi časopisi so menja, da pride vendarle med Anglijo in Nemčijo do sporazuma. "Francija", tako piše uradni časopisje, "bo vesela, če pride med rivaloma do miru in sprave. V interesu svetovnega miru je, da se Anglija in Nemčija mirno pobotati."

Kri teče v Zagrebu.

Zagreb, Hrvaško, 16. feb. — V tukajšnjem glavnem mestu kraljevine Hrvatske so demonstracije in izgrezi na dnevnem redu. Med prebivalstvom in policijo je prišlo že večkrat do resnih spopadov, pri čemur je tekla kri.

Demonstracije so naperjene proti novemu hrvaškemu banu, Edvardu pl. Čuvaju, in ogrski vladli, ki, kakor znano, na najgrši način zatira Hrvate. Oblasti imajo prav težavno stališče. Prebivalstvo se zbira na ulicah, kar vpliva vzemirjevalno na druge.

Danes je policija zopet navalila na demonstrante, ter se pri tem na običajni način poslužila sabelj. Ranjenih je bilo 30 oseb.

Proti cenzuri.

London, 20. feb. — Angleški literati so stopili v "štrajk" čudne vrste. Povzročil ga je pa gledališki cenzor, ki je še na Angleškem radi šablone. Ta je pred nekoliimi dnevi zapovedal gledališkemu pesniku Eleni Philpotts, da mora v svojem novem delu "Skrivnostna žena" nekaj stavkov spremeniti. Pesnik ni hotel tega storiti, in delo se je prepovedalo vprijeti popolnoma.

Sedaj se je pa odločilo 24 najboljših angleških pisateljev in pesnikov, da delo Elena kljub cenzoru uprizorijo. In sicer se bo "Skrivnostna žena" igrala brezplačno, kar bo gotovo napolnilo vsako gledališče in cenzor ne bo smel poseči po igri, ker zakon ne pusti, če se delo igra brezplačno in nihče ne plača vstopnice. Med "štrajkarji" se izmed drugih nahajajo tudi sledeči: James M. Barie, Sir Conan Doyle, Jerome K. Jerome, Arthur W. Pinero, Bernard Shaw, Alfred Sutro in Izrael Zangwill.

DENARJE V STARO DOMOVINO

posiljamo:	
za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$ 1020.00	5000 kron.

Poštarina je vsota pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljate izplačuje c. kr. pošt. no hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriilneje do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali v registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
104 St. Clair Ave., N.E. Cleveland, Ohio

MILIJON.

London, 22. feb. — S strahom gleda Anglija prihodnosti naproti. 29. t. m. se skoro gotovo razglasi generalni štrajk rudarjev, katerih število znaša 800,500 in so s tem zapopadeni rudarji Angleške, Škotske, Walesa in Irske. Z rudarji pa zaštrajka tudi 200,000 mož, ki transportirajo premog in kateri so se izjavili solidarnim z premogarji. Če se do 29. t. m. ne ugotovi zahtevam rudarjev, stopi čez milijon ljudi v štrajk.

Vlada dela velikanske in obširne priprave in vojaštvo je dobilo tajna povelja. Družbe niso zavale samo jam, temveč tudi vsa svoja poslopja, iz česar se sklepa, da bo štrajk.

Se boje rudarskega štrajka.

London, 20. feb. — Strah, da stopijo vsi rudarji Anglije 1. marca v štrajk, je zmedel popolnoma patriotične državnike. Danes je bila tegadelj sklicana posebna seja kabineta, da se pomenijo in razpravljajo o situaciji. Zadržanje vlade je to, da prepreči takozvani "tie-up" v vseh industrijskih deželah in mestih.

Aehrenthalov pogreb.

Dunaj, 19. feb. — Truplo umrlega ministrskega predsednika grofa Leksa Aehrenthal je izpostavljeno v veliki dvorani poslopja zunajnega ministrstva. Pogreb se vrši na povelje cesarja v četrtek z vsemi ceremonijami dvora.

Naslednik mu je grof Leopold Berchtold.

Pride v Ameriko.

Dunaj, 17. feb. — Domnevni avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef nastopi prihodni mesec svoje "potovanje okoli sveta". Šel bo na pot skozi Azijo okoli sveta in domov grede obišče tudi Ameriko. Karl Franc Jožef je najstarejši sin obeh sinov umrlega nadvojvode Otta Franc Jožefa in veliki nečak današnjega cesarja.

Republikanska zastava.

Rim, 19. feb. — Tukajšnje kitajsko poslaništvo je razobestilo republikansko zastavo ali modrejše: zastavo svobode. Nadalje je poslanik razglasil republiko Kitajsko uradnim potom. Mnogo odličnih oseb vseh narodnosti se je javilo v poslaništvu in čestitalo Kini v svojem boju za boljše dni in lepši epoh, na drugi strani.

Zahtevajo solidaritete.

London, 22. feb. — Britski rudarski delavski biró je izdal na vse rudarje Evrope proklamacijo z zahtevo, da prepreči vsak poizkus, da bi Združeno kraljestvo dobilo premog, za slučaj, da se 29. t. m. okliče generalni štrajk rudarjev Anglije. Nobenega dvoma ni, da se enak apel i na ameriške rudarje ne odpošlje. Če bi se pa izkazalo, da to sredstvo ne bi zadovalo, se bo pozivalo vse inozemske rudarje, da odlože svoje delo. "Angleški rudarji", tako zaključuje apel "potrebujejo v tem važnem in svetem trenutku za vsacega delavca posebej kot za celo organizacijo, solidarnosti rudarjev celega sveta".

Juanšikaj se odpovedal.

Sanghaj, 19. feb. — Juanšikaj se je odpovedal prezidentstvu nove republike. Prejšnji premier pod Mandču dinastijo je bil po prostovoljni odpovedi dr. Sunjetsena od nankingske legislature izvoljen prezidentom nove republike. Sedaj, po odpovedi pa se govori, da je Juanšikaj prevzel prezidentstvo le iz "kitajske vljudnosti".

Priporočja Sunjetsena.

Resnica je, da se je Juanšikaj po odpovedi takoj brzojavno obrnil na dr. Wu Ting Fang in njegovega namestnika Tang Shao Yi v Nanking, da delujeta na to, da postane dr. Sunjetsen zopet prezident Kitajske republike.

Razne novice.

PRED VELIKO BORBO PRE-
MOGARSKIH DELAVCEV.

Wilkes-Barre, Pa., 18. feb. — Posebni odbor Anthracite Mine Workers' se sestane dne 27. tek. m. v New Yorku, kjer predloži delodajalcem zahteve premogarskih delavcev z ozirom na novo pogodbo, in od odgovora je odvisno, če se bo začela velika delavska borba, pri kateri bi bilo prizadetih do 180,000 premogarskih delavcev.

V slučaju, da nastane borba, ne bodo štrajkali samo ti tisoči premogarjev. Štrajkarjem se bodo namreč pridružili še drugi delavci, tako, da bodo izgubili na mesec do deset milijonov dolarjev; to ogromno svoto predstavljata namreč njihova plača.

Illinojski rudarji zapuste stare
stranke.

Springfield, Ill., 21. feb. — Na tukajšnji konvenciji illinojskih organiziranih premogarjev v Armory Hall, se je John H. Walker, predsednik, izjavil napram delegatom sledeče: "Resnica je, da vsak boj in štrajk, ki se je začel leta vodil na industrijskem polju od delavcev, in ki ni uspel je pripisovati temu, ker imajo vso politično moč deželci v svojih rokah sami naši delodajalci. Naša prva naloga mora biti, da se 75,000 premogarjev te dežele združi tudi na političnem polju in da slovo starim strankam (rep. in dem. op. ur.) in se združijo v novo, neodvisno politično stranko, ki bo zasledovala v prvi vrsti delavske interese. Uvidimo lahko da ni samo dovolj, da je vsak rudar v uniji, mora biti tudi na političnem polju samosvoje. Glejmo, da iz svoje srede volimo v prihodnje svoje moke, ki nas bodo varovali pred našimi delodajalci, ki nas že 20 let samo tepejo."

Je tudi že zadnji čas zato!

Eksplozija v Waukegan, Ill.

Waukegan, Ill., 20. feb. — V tukajšnji škrobarni ali "dry starch mill", kjer se producira škrop (štrika) iz koruze, se je razpočil kotel in povzročil silno eksplozijo. Celotno mesto se je streslo.

Poslopje in vsa mašinerija je bilo razdjano na kosčke in skoro vse tramovje je padlo v Michigan jezero in na celem obrežju so od silne tvarine pljuskali valovi. Čudno vendar, da razen dveh ponesrečencev ni nobenih drugih nesrečev prišlo. Vzrok eksplozije je baže iskrica, ki je padla v zdrobljen škrop (štriko). Družba ima \$50,000 škode.

500 rudarjev štrajka.

Pottsville, Pa. 17. feb. — Nezadovoljni z neko novo odločbo od Philadelphia and Reading R. družbe o prodaji takojimovanih rudarskih tiketov, so stopili tukajšnji in okoliški rudarji v štrajk. Njih število znaša sedaj okoli 500.

Diktograf v uradu unijencev!

Indianapolis, Ind., 20. feb. — Kar se je retiralo brata McNamara, je bil v glavnem uradu unijencev "diktograf", ki je kot dober "vohun" zvedel vse, kar so med seboj govorili unijski uradniki in stenografi.

Vse, kar je govoril med tem časom Ryan, Hoekin in drugi uradniki v svojem (!) uradu, ima črno na belem državnih pravdnik Miller. Diktograf je bil podtaknjen v unijski urad in posnel vsako najmanjšo malenkost, zdolaj nastanjeni državni uradniki so pa hitro stenografirali in sproti nosili vse na — sodišče. Ryan-u se je vendar čudno zdelo, da sodišče "vse ve" in prišel je sumiti na izdajalstvo pri lastnih tovariših in se nekake dne, kot nam pove diktograf (!) izrazil sledeče: "Kdo ve, če nas vrangi ne poslušajo, kar sedaj govorimo?"

Vsekakor bo dinamična afeta za delavske voditelje žalostno končala.

ZAROTA PROTI DELAVCEM.

The Milwaukee Leader, socijalistični dnevnik je razkril veliko proti delavsko zaroto. Njen sedež in urad je v Chicago, Ill., v prostorih prve narodne banke (First National Bank) Dearborn and Monroe cestah.

Dolgo časa sem se je slutilo, da obstoja neka zarota in špijonaža v delavskih vrstah, vendar se ni vedelo, od kje prihajajo vohuni in izdajalci delavske stvari. — Omenjeni list obljublja v kratkem priletni senzacionalne stvari.

Italijani "nezaželjeni".

Lawrence, Mass., 21. feb. — Vrše se še vedno konference med delodajalci in delavskimi zastopniki in upa se na skorajšnji konec štrajka. Okoli polovice delavcev se je vrnilo zopet na delo, a tklaci vstrajajo in se še niso podali na delo; brez teh pa tovarne nič ne odpravijo. Interesantno je, da družbe ne marajo več v delo Italijanov in so jih več sto danes odslavili. Italijani sedaj trumoma zapuščajo mesto.

Zahtevajo potrditve republike.

Washington, D. C., 21. feb. — Delegacija visoke kitajske družbe v Ameriki, obstoječa iz 1000 njujorških Kitajcev, je izročila prezidiju senata za zunanje stvari spomenico, kakor tudi prošnjo kitajskemu poslaniku, da deluje nato, da Zjed. države pripoznajo Kitajsko kot republiko.

Deputacija je bila sprejeta od prezidenta Taft jako vljudno.

Socijalist izvoljen županom.

Bemidji, Minn., 21. feb. — Z 24 glasovi večine je bil izvoljen županom tega mesta Fred Malzan, socijalist. En socijalistični alderman je bil tudi izvoljen.

To je okraj, kjer socijalisti upajo pri prihodnjih volitvah izvoliti svojega kongresmana.

Skoro živa pokopana.

Duluth, Minn., 20. feb. — Pri pripravah za pokopanje tri leta stare hčerke Mihaela Maholeček, se je šeenkrat preiskala rakva, v kateri je ležala mlada deklica, ker so sumili, da je otrok še živ. Krsta, oz. šipa na krsti ni bila dovolj močno pritrdjena tako, da so poklicali pogrebника, da pokrovo bolj trdno zabije. Pri tem so opazili, da nesrečen otrok še malo diha. Mesto v grob, so krsto odprli in pričeli z radikalnimi pripomočki za oživljenje deklice, ki se je po preteku nekaj časa v resnici prebudila iz spanja. Otrok je padel pred tremi dnevi v čeber poln vode in utonil, toda, ne umrl. Če ne bi slučajno odkrili pomote, bi bila deklica — živa pokopana!

Nemci za Nemce.

New York, 21. feb. — Tukajšnji bal za nemške sirotninske zavode in druge človekoljubne naprave, se je izvršno obnesel. Nič manj kot \$10,697.08 dobička. Velikanska svota se je porazdelila med nemška dobrodelna društva in posebno za bolnice in dome za ostarele Nemce.

"Deutsche fuer Deutsche"!

V cerkvi.

Oliver Hill, Ky., 19. feb. — V tukajšnji katoliški cerkvi je prišlo do groznega poboja. Brala se je maša, ko se sporeko med seboj trije mladi fantje Noje Dickerson, Charles May in Harvey Rayburn, vsi trije "dobri" katoličani. Prepri je naenkrat postal tako hud, da je Rayburn potegnil samokres in usmrtil svoja tovariša, sam je pa dobil nožev sunek, ki je smrten.

Članom

dr. št. 1 S. S. P. Zveze v Chicago, Ill., se naznanja, da se prihodnja seja vrši v nedeljo, 25. feb. točno ob 9. zjutraj v starih društvenih prostorih. Ker bodo na programu važne točke, tičeče se društva in Zveze, se pozivljata vse člane, da se iste točno vdeležo.

Victor S. Skubie, taj.

NE V FRISCO!

San Francisco, Cal. 17. feb. — Tukajšnji delavski voditelji in stavbni uradniki pacifičnega Panama kanala delujejo z vsemi močmi na to, da preprečijo v Canada in Zjed. državah zlagane novice, da se potrebuje v tem mestu za gradnje prostorov za svetovno razstavo, obilo delavcev in rokodelcev, kar povzroča, da prihaja vsak dan v Frisco trume delavcev za delom, ki ga pa ne dobe, ker je brez njih v mestu mnogo brezposelnih. Delavski urad naznanja vsem dela iskajočim: stran od tega mesta, ker ni dela na razpolago, tudi za dobre rokodelce na raz.

Olaf Tviemoe in Clancy Seized
aretirana.

San Francisco, Cal., 21. feb. — Znana delavska voditelja zapada, Olaf Tviemoe in Clancy Seized sta bila danes v tem mestu aretirana na poziv sodnikov iz Indianapolis, ki preiskujejo znano dinamično afero, ki se je spočela v glavah bratov McNamara. Oba voditelja delavcev Californije sta bila ne dolgo temu poklicana pred sodišče v Los Angeles, kjer ju je pa veliki jury oprostil vsake krivde v znani aferi; sedaj se sodi, da je biró detektiva Burns izsledil nova obremenjenja za gori imenovana.

Nameravan štrajk dobljen.

V Chicago se nam je obetal pred 14. dnevi velik štrajk uslužbencev poulične železnice. Štrajk se je pa brez boja dobil in družba kaj rada sprejema nedolžno odslavljenih stare delavce nazaj. V tem mrazu in snegu in še posebno v tem viharju, ki vlada zadnje dni v mestu, bi pomenil ta štrajk naravnost lakoto in popolno anarhijo in v trgovskem oziru in prizadjal milijone dolarjev škode celemu mestu. Dobro, da so to bogati kompanisti uvideli in ugodili zahtevam svojih delavcev.

Veliko število brezposelnih.

Če smemo verjeti poročilu "Združenih dobrotelnih društev za državo Illinois", se nahaja v mestu Chicago nič manj kot — 125,000 brezposelnih! Ne tiče se pa to število vagabundov ali delomrznencev, ne, tukaj gre za ljudi, ki bi radi delali in ki so dobri delavci in rokodelci in ki bi delali za vsako ceno, samo da bi zamogli zaslužiti toliko, da bi imeli položiti kam svojo glavo in se do sita vsak dan najeli.

"Illinois Free Employment Bureau" potrjuje to vest in pravi, da mu je nemogoče toliki grmadi brezposelnih dobiti dela. Uradniki so se nadalje izjavili, da so položaj dobro študirali in prišli do zaključka, da morajo tolpe nesrečnežev lakote umreti, ali pa krasti, da ostanejo pri življenju!

Brezposelni se obojnega spola; vzrok tolikemu številu je ta, ker so velike industrijske firme odslavile precejšnje število delavcev. Župana Harrison se pozivlja, da sestavi meščanski komite, ki naj preskrbi brezdelnim pota in pripomoček, da ne poginejo in zmrznejo na cesti.

Listnica uredništva.

Dopisi, ki niso bili v ponedeljek že v uredništvu, odloženi za prihodnjo izdajo.

Fr. Schuster, Greely, Colo.: Vaš dolg dopis pride gotovo v pr. izdajo in sicer v obliki lepega članka, da ljudje zvedo, kaj se vse lahko pripeti poštnim ljudem v deželi "svobode".

Rojak v Rock Springs, Wyo.: Brez podpisa ne morete priobčiti. Fr. Sedminek, Marianna, Pa.: Ako hočete slike Prešerna, Jurčiča in Gregorčiča, morate biti naročnik "Slov. Ilustrovanega Tednika"; naročnino pošljite pa naravnost na upravo Slov. Ill. Ted. v Ljubljano, Avstrija, Franciškanška ul. št. 12.

Opazovalec, Winterquarters, Utah: "Slovenske novice", katere ste zadnji teden poslali, so za zadnjo izdajo prišle prepozno, za ta teden so pa prestare; zraven se pa na dopise brez dopisa ne oziram.

SVARILO.

Vsi oni rojaki, ki so vzeli prve državljanske papirje 29. junija 1906 ali pa kasneje, si morajo preskrbeti drugi državljanski popir do 29. junija 1912; če tega ne store, postanejo njihovi prvi popirji neveljavni.

Noben, v tujemstvu rojen, ne more postati državljan Zdr. drž. ako ni, predno je postal 21 let star, njegov oče postal državljan.

Noben, v tujemstvu rojen, nima pravice voliti s prvim popirjem, če si ni istih izposloval pred 1. decembrom 1908. (Ta pravica zgubi veljavo s 1. dec. 1912.)

Od sedaj naprej smejo voliti samo oni, ki so že državljani, ali pa imajo druge državljanske popirje.

"Dva nesrečna Italijana..."

Stara ljubljanska fijakrska pesem, ki bi bila primerna, da bi se jo zapelo zadnji petek, 16. t. m., ko so prišli na "gavge" morilci farmerja Gileova na dvorišču čikaškega okrajnega sodišča.

Štirje mladi fantje so oropali in umorili 21. okt. 1911 farmerja Gileova v Cook County in zadnji petek so na vislicah plačali umor za umor! Vsi še mladi, nobeden od njih prekačal 24, toda bilo ni več upanja na življenje med njimi, ker okoliški farmerji so zahtevali, da se jih usmrti, "ker se boje drugače živeti, če bi vedeli, da se pet peresna gavgroža še pretega na tem sveti".

Ko smo to pisali, pel je za nje mašo oče O'Brien in jim dajal pogum in jim slikal gavge kot nekaj lepega, milostnega, posebej za nje od boga pripošenega orodja. Nič hudega! nič lažjega kot iti na vislice za en udarec po glavi človeka. Pet udarcev, pa je bil mrtev en človek; v modernih časih je pa potrebno, da pet ljudi vmre za enega; bo že tako...

Te ne spreleti zóna, če samo pomisliš: Smrtna kazen za mlado človeško bitje?!

Socijalisti na delu.

700 socijalističnih družin v New Yorku je odprlo vrata otrokom štrajkarjev, inozemcev iz Lawrence, Mass. Pomisli! moramo, da so prišli otroci v roke tudi pravim Amerikaneem. In ko je prišlo do razdelitve otrok, se je šele pokazalo malo težko. Več družin je imelo po 7 in še več otrok. Sestre in bratci so pa hoteli biti skupaj! — In am. soc. družine se niso v svoji veliki požrtvovalnosti popolnoma nič obotavljali: vzele so na svoje dome po cele družine z izrazom velikega veselja in srečja, da morajo saj nekaj storiti za štrajkarje, tuje jim ljudi, inozemce, toda trpine, sotovariše, ki s svojo krvjo kruh škrope!...

"Slovenska Žena"

se imenuje mesečnik, ki ga izdaja in urejuje Marica Šega v Spodnji Šiški št. 208, pri Ljubljani. 1. številka je po vsebini naravnost krasna. Ker hočemo v prih. izdaji malo več spregovoriti o tem finem ženskem listu v stari domovini, se omejimo danes samo na vsebino 1. štev.:

Slika g. Fr. dr. Tavčarjeve. 1. Slovenska žena. 2. Alice Salomon: Pregled ženskega gibanja v letu 1910—11. 3. A. Aškerc: Natalija. 4. Utrva: Jadrnice. 5. Kmetarija: Nekaj besed. 6. Vera V.: Sabška kraljica francoske revolucije. 7. Mara Tavčarjeva: Oj barčica. 8. Mara Tavčarjeva: Zdravilo. 9. M. Tavčarjeva: Čarovna roža. 10. Marica Milič: Papirnate vrečice v kuhinji. 11. Slovensko žensko gibanje. 12. Ženski študij. 13. Ženski poklici. 14. Žena v javnosti. 15. Razni paberki. — List piše napredno in bo ščasoma zavzel med slovenskimi ženami in dekleti odlično mesto. Za Ameriko stane \$2.

Za novi stroj Linotype so darovali sledeči somišljeniki: Dolene Frank 25c; Aleš Frank 10c; Budna Anton \$1.00.

Zahodna Podporna Bolniška Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vstanovljena 25. aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash., Box 44.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Taylor, Wash., Box 44.
Zapisnikar: IVAN ŠKUPČA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 8, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JERNEJ SKRIBINC, Issaquah, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVŠEK, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
LOUIS KOOLJAN, Enumclaw, Krain Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu pri g. Pavel Koss-u, v Ravensdale, Wash. Uradno glasilo je Glas Svobode.

Avstrijski Jugoslovani in morje.

Spisal dr. Karl Slanc.

Amerikanski kulturni zgodovinar Draper podaja krasno sliko nekdanje kulture Arabcev na Španskem. V svoji azijski domovini revni pastirji, postanejo na Španskem velik narod, kar se tiče materijalnega dela, kulture in ved. Ti Arabci so uvedli izorno poljedelstvo, upeljali so pridelovanje riža, sladkorja, bombaža in skoraj vsega finejšega sadja, med tem breskev. Špinača in žafran sta pridelka Arabcev. Isti upeljujejo svilorejo, pridelujejo najfinejša vina, Heres-Malago. Njihovi vrtovi še danes niso prekošeni. Za ohlajanje velike vročine se imeli vodomete, hidraulične naprave in umetna jezera. V deželi so bile razne manufakture za predelovanje svile, bombaža in platna; poznali so najfinejšo izdelovanje zlata in redkih kamnov. Še danes cenimo kakovost zlata po arabski težni — carat — to je teža štirih ječmenovih zrn. Poznali so fabrikacijo vsakovrstnega manufakturnega blaga, ločene posode, železnine in jekla. Poznali so tudi smodnik, kanone. Ti Arabci so iznajditelji očal in kompasa. Njihovo bogatstvo je moralo biti velikansko, ker je imel Kalif Abderrahman III. po sedanjem računanju pet in pol milijonov funtov šterlingov letnih dohodkov. Arabci so trgovali z Azijo, posebno z Levanto. Imeli so tisoč in tisoč ladij in svoje konzule v Carigradu, na Kitajskem, v Indiji. Glavno mesto Kordova je brojilo 200.000 hiš in več ko milijon ljudi. Ko je solnce zatonilo, se je moglo hoditi v svitu uličnih svetilnic deset milj. 700 let pozneje še ni bilo v Londonu nobene svetilke na ulicah. Ulice so bile v Kordovi tlakovane. Stoletja potem se je hodi lo ob dežju v Parizu do gležnjeve v blatu. In druga mesta, kakor Granada, Toledo so bila ravno tako razvita. V teh mestih so imeli meščani velike biblioteke. V zvezdoznanstvu so bili ti Arabci učitelji sedanjih učenjakov te stroke. Okolu leta 1100 je arabski učenjak Alhazen že postavil in temeljeval hipoteze luči in zraka tr učil o njih tako kakor sedanji fiziki. V matematiki in geometriji so prekašali Arabci Grke in Rimljane. Arabske številke imamo od njih, Arabci pa so prevzeli te številke od Hindov. Geografijo so ti Arabci v svojih šolah učili po globih. — Rimljani in Grki so še mislili, da je zemlja plošča. Izdajali so Arabci enciklopedijo vseh človeških znanosti v 20. zvezkih. Ti Arabci so ustvarili vedo kemije in farmakologije. Besede: admiral, alchemie, alkohol, algebra so od njih. V zdravljenju so bili mojstri, imeli so operaterje, ki se najtežavnejših operacij niso ustrašili. Pri vsaki mešiji je bila šola za otroke. Imeli so tudi akademije, vseučilišča. Iz njihovega pesništva so zajemali drugi narodi. Gotika, katero smatrajo Nemci v poseben plod nemškega duha, je baje posnemanje arabskih motivov, ki so se našli na neki mešiji. In ta velika arabska kultura v Evropi je nastala precej hitro; ti Arabci so morali seboj iz Azije prinesiti podedovano razpoloženje, duševne dispozicije za vse to, ti Arabci in drugi Azijati so morali imeti utise od prejšnjih velikih kultur v Aziji. Zdi se, kakor da

ker morje bogato živi ljudi na njegovih obalah. Kaj so dosegli Benečani ne daleč od Ogleja s trgovino na morju, kažejo še danes palače, cerkve, nekdanja javna poslopja v Benetkah, katere hodi gledat ves sedanji omikani svet. Ne ve se, ali so bile današnja Notranjska, Istra in kraji od Tržiča do Trsta že takrat kraška zemlja, ko so se v njih naselili naši predniki. O burji pišejo namreč že Rimljani. Ali morje in nekaj sadežev kraške zemlje je moglo dobro rediti naše ljudi. Počasi raste Trst, ko Oglej umira. Dubrovnik je jedino mesto, ki se ne podvrže nobenemu tujemu gospodstvu in kjer so postavili Slovani lepo mesto, nabrali si s trgovino bogastvo, ki širi moč Dubrovnika po Hercegovini in Bosni; Dubrovnik tehmne v srednjem veku z Benečani. Najlepše, kar more človek videti na slovanskem jugu, je ta Dubrovnik. Mesto nam kaže, da so v njem živeli ljudje, ki so šli v svet in ko so se vrnili dom, so si ta dom okrasili najlepše z deli svojih umetnikov.

Tedaj dobra rasa, živčica v ugodnem miljeju brez take zgodovine in tradicije! — Ako so ti Dubrovčani zmogli kaj lepšega, zakaj ne drugi iste rase? Italijanske republike, Benetke, Genua in druga mesta so si v srednjem veku, ko se je selitev narodov ustavila in se že uredila kmetija, s trgovino ustvarile največje bogastvo, živela se je v teh mestih večja omika in lepota, ki še danes vlečejo ljudi iz vsega sveta vanje, so se ustvarile s tem bogastvom. Neki socijologi si tolmačijo prikazen, da je visoka kultura Rimljanov zamrla s tem, da ni bilo dobro križanje germanskih in slovanskih narodov v Rimljani. Ker so tudi Nemci bili dolga stoletja srednjega veka nevedni tlačani, ki so pustili rimske kolonije in mesta zapasti in z njimi vso kulturo Rimljanov in se vendar štejejo med boljše rase, ki so pozneje, ko se je zopet začelo križanje med sorodno krvjo, povzdignili precejšnjo kulturo, je to tolmačenje opravičeno, da namreč križanje Rimljanov z Nemci in Slovani ni bilo dobro. Tedaj bi tudi o nas drugih Slovanih veljalo isto in nismo bili slabša rasa, ki sama iz sebe ne more pognati kaj vredne kulture ter tudi danes nismo.

Dalje prihodnjič.

BESTIJE.

V gneči novic, ki jih je od dne do dne sipalo v časopisje živahno in nemirno politično življenje zadnjih dni, se je skoro zadušil dogodek, ki na stečaj odpira pobeljene grobove kapitalistične civilizacije in razdvoja človeškemu očesu usmrnjeno trohno in gnolobno sedanje družbe.

Kakor znano je nameraval Kupelweiser vrh Semmeringa sredi gostih smrekovih gozdov, dihaajočih živo zdravje bolnim pljučem, zgraditi dom jetičnim otrokom. Zavetišču malim, ki beže pred požrešno smrtjo. Hotelirji in zemljiški spekulant vrh Semmeringa, ki je nekaka kolonija bogate dušajske gospode, so zagnali proti človekoljubnemu načrtu vreskeč hrup in podlo gonjo. Kričali so na pomoč, kakor da jim zemlja gori pod nogami: Bolni otroci bodo okužili Semmering! Prgnali iz njega bogate goste in spravili spekulantke in hotelirje na beraško paleto! Lastninski fanatizem je obhajal svoje orgije.

In če bi bajka o kužni nevarnosti za Semmering bila tako resnična kakor je zlagana — kako opustošena in gluha morajo biti srca teh lastninskih bestij, ki jim je zlato oslepilo vid za vse drugo, zamorilo človeška čuvstva in jih izpremenilo v nezvestne in brezčutne denarne avtomate.

Vso divjo gonjo zoper domovnanje bolnih otrok pa so kronali politični kristjani. Krščansko socialna stranka je v nižjeavstrijskem deželnem zboru z resolucijskim predlogom pozvala vladu, da prepove in prepreči Kupelwieserjev projekt. Jetičnim, oziroma jetiče sumljivim otrokom — kakor je pod pritiskom bestij-Kupelweiser izpremenil svoj prvotni načrt — bolj Semmering prepovedan. Vlada naj jih prežene z zdravega zraka, da se od dobrodelnih sejmov "Za otroka" upehana gospoda mirno odpodije, da bo nemoteno prežvekovala puste velikomestne užitke in zabave. Pred smrtjo skrivajoči se otroci naj se umak-

nejo prešerni gospodi, ki se ščeperi na semerinskih višavah. Tako ukazujejo spekulant, ki ne marajo zavetišča zoper jetiko, tako hočejo spekulant, ki postavljajo v velikem mestu leto za letom na tisoče zavetišč tuberkuloznim bacilom...

Pustite male k meni! ... Jezus iz Nazareta, Kristus imenovan! Zakaj si se ukvarjal z moralno povzdigo človeka? Zakaj nisi svoje genialnosti upregel v snovanje novih sistemov spekulacije? Zakaj?

Tvoji kristjani se ne zanimajo za Evangelije; Priročnega vodnika potrebujejo, ki jim razodene neodkrita skrivnosti — zemljiške rente!

Mala svota za pokojnine.

Washington, D. C. — Naznanjeno je, da so podružnice "United States Steel" korporacije v zadnjem letu izplačale na pokojninah skupaj \$281,457. Z ozirom na neizmerno veliko kapitalizacijo te velikanske korporacije, je navedena svota skrajno majhna in kaže, da družba ni preradodarna.

Čenstohovski pripor pobegnil. Varšava. Prijor čenstohovskega samostana, ki je bil tudi zapleten v afere patra Macocha, je pobegnil v Ameriko.

ZAHVALA.

So. Chicago, Ill.

Koncert pevskega društva "Slovan" se je v vseh ozirih dobro obnesel. Zahvaljujemo se torej tem potom c. občinstvu katero nas je v tako obilnem številu posetilo. Posebno se zahvaljujemo slavnim pevskim zborom in sicer: Hrvat-skemu pevskega društva "Zora", Slov. Del. Pev. društvu "Orel" ter So. chikaškemu mešanemu zboru za njih lepo ubrano petje, katero je želo vsestransko aplavdiranje vseh posetnikov. Istotako hvala pevskega društva So. Chicago Maennerechor, za njih korporativno vdeležitev. Posebno se za hvaljujemo c. gospem in gospicam, članom mešanega zbora za njih pomoč pri razprodavanju razglednic, kakor tudi g. J. Fritz-u za nam izkazano pomoč pri točenju pive itd. Proti koncu se še enkrat zahvaljujemo vsem skupaj in vsakemu posebej za poset, ter obljubljam, da bomo tudi v bodoče, gledali da ustrezemo c. občinstvu v vseh ozirih!

ODBOR.

Eagle Bar

117 East Northern ave., Pueblo, Colo. Vedno za dobiti Walterjevo sveže pivo; dobro domače žganje in pristno vino in raznovrstne smotke. Slovenci obiskujte naju! RUDOLF KARLINGER & JOS. ZAKRAJŠEK, lastnika.

"The Roosevelt Saloon"

ROCK SPRINGS, WYO.

A. Justin, lastnik

in trgovec z vinom, cigarami, mrzlim pivom itd. — Se priporoča Slovincem!

Rojakom v San Francisco, Cal., in slovenskim potnikom se priporoča

HOTEL LJUBLJANA

LAIBACH

JOHN KUKAR, imitelj.

461 Fourth St. San Francisco, Cal. Telef. Douglas 5049 Telef. Home J2436

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

2348 Blue Island Ave. Chicago.

COLORADO COLUMBINE BREWING CO.

Domača pivovarna.

Slovenci, podpirajte domačo industrijo!

JOE GOLOB,

predsed., blagajnik in upravitelj. URAD: 105 Harrison ave., LEADVILLE, COLO

"NARODNA DVORANA" in NARODNI SLOVANSKI SALOON

4837-43 Washington St., DENVER, COLO. Vedno domače dobro vino, likerji i cigare.

Vsi Slovani se zbirajo v tem salunu!

Za obisk se priporoča

JOHN PREDOVICH, lastnik

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 1615 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
JOE SVANŠEK 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 1812 W. 22. Place, Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11224 Fulton Avenue, Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odposiljave) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

MARTIN POTOKAR

pri katerem se dobe:

garantirana domača nova Michigan in New York vina.

Belo, galon po \$1.25 Sod do 50 galonov belo po 60c
Rdeče, " " 1.00 Sod " 50 " rdeče " 50c

MARTIN POTOKAR

1625 So. Center Ave.

Chicago, Ill.

ZAJSTAREJI ZDRAVNIK V CHICAGO

DR. WELLS & CO.

Imejte kakoršnokoli bolezen; pridite k staremu Dr. Wells, ki je ozdravil stotine Slovanov. Veliko rojakov je že iskalo njegove pomoči, kadar jim drugi zdravniki niso pomagali. Pridite k Dr. Wells, ki bo z Vami govoril v slovensčini. On Vas bo pošteno zdravil, vi plačate pa samo za uspešno ozdravljenje. Če trpite na zabasnosti, vodenici, oteklini, zastrupljenju krvi, garjah, ranah, kožnih boleznih, mehurju ali obistih, fistuli, moški oslabelosti, na novih ali kroničnih boleznih, — Vas ozdravimo s pomočjo naše metode, odobrene od najvišjih zdravniških oblasti v Evropi in Ameriki. Obiščite nas. — Damo nasvet in tudi preiščeno Zastonj.

Dr. WELLS & CO. 424 So. State St., nasproti Siegel Cooper & Co
Uradne ure od 9 jutro do 8 večer. Ob nedeljah od 10 do 2 pop.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS. FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicage.

Importiran Pilsen, Anheuser-Bush, Michelob in J. R. M. vedno na čepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

NAZNANILO!

Slovincem in Hrvatom naznanjam razprodajo svojega domačega vina. Cena belemu vinu 45c gal. Cena črnemu vinu 35c gal. z posodo vred. Manjših naročil od 28 galonov ne sprejemam. Polovico denarja se pošle v naprej, ostalek po sprejemu vina. Za naročila se priporoča

FRANK STEFANICH,

lastnik E. State Winery,

R. R. No. 7 Box 124

Fresno, Cal.

ROJAKOM,

ki stanujejo in potujejo skozi Denver, Colo., priporočam svojo dobro urejeno

GOSTILNO.

Oddajam sobe na dan ali na teden Dobra postrežba!

Se priporoča

JOHN DEBEVC

1719, BLAKE ST.

DENVER, COLO

RAILROAD EXCHANGE BAR

2245 Larimer St. Denver, Colo.

Slovincem se priporoča kot dobra domača salunarja.

Louis Prosek in Joe Fischlin.

Celoletni račun

Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze

od 1. januarja 1911. do 31. dec. 1911.

DRUŠTVENA ŠT.	Mesto	DOHODKI										IZDATKI		
		Bolniški fond	Usmrtniški sklad	Assesment	Pristopnina	Rezervni fond	Tiskovni sklad	Pot. prestopni in odstopni listi	Znaki in vplačilne knjižice	Vrtnjena podpora	Skupaj	Bolniška podpora	Usmrtnina	Skupaj
1.	Chicago, Ill.	\$ 271.35	\$ 241.50	\$ 512.85	\$ 24.00	\$ 46.00	\$ 37.75	\$ 1.50	\$ 5.10	\$	\$ 627.20	\$ 229.90	\$ 300.00	\$ 529.90
2.	Claridge, Pa.	383.20	356.25	739.45	4.00	66.00	58.80	5.50	3.00		876.75	674.85		674.85
3.	De Pue, Ill.	132.50	118.00	250.50	8.00	23.00	8.00	.50	4.75		294.75	64.05		64.05
4.	Black Diamond, Wash.	406.35	372.00	778.35	38.50	67.00	61.05	6.00	28.00	21.75	1,000.65	597.52	400.00	997.52
5.	Darragh, Pa.	246.88	235.87	482.75	6.00	36.00	33.10	7.25			565.10	185.05	100.00	285.05
6.	Winterquarters, Utah	387.00	351.00	738.00	22.00	62.25	57.25	7.50	1.20	4.00	892.20	318.15		318.15
7.	Arona, Pa.	205.00	190.25	395.25	12.00	35.00	30.75	1.25	6.00		480.25	67.50		67.50
8.	McGuire, Colo.	131.10	123.25	254.35	14.00	26.00	21.25	4.25			319.85	92.80	325.00	417.80
9.	Leadville, Colo.	319.90	288.50	608.40	48.00	54.00	49.65	2.00			762.05	276.50		276.50
10.	Moon Run, Pa.	241.00	225.00	466.00	8.00	41.00	33.90	5.00	1.00	97.15	652.05	259.05	535.00	794.05
11.	Staunton, Ill.	130.40	125.95	256.35	16.00	25.00	22.50	.50	2.60		322.95	72.64		72.64
12.	Sublet, Wyo.	286.10	270.75	556.85	16.00	51.75	43.40	3.25	1.20		672.45	396.95		396.95
13.	Witt, Ill.	283.80	208.45	442.25	30.00	43.00	36.50		36.10		587.85	233.30		233.30
14.	Yale, Kans.	265.15	255.50	520.65	26.00	51.00	44.20	1.25			643.10	395.75		395.75
15.	Taft, Ill.	218.75	191.75	410.50	30.00	35.00	33.50	1.75	26.40		537.15	281.30	600.00	881.30
16.	Clinton, Ind.	225.05	200.00	425.05	8.00	35.00	29.35	3.75	2.30	147.50	650.95	789.12		789.12
17.	Aurora, Minn.	142.05	132.00	274.05	10.00	18.00	20.65	2.00		11.40	336.10	410.50		410.50
18.	Girard, Ohio	117.35	124.00	241.35	6.00	19.00	18.35	3.00		26.30	314.00	470.35		470.35
19.	Chicago, Ill.	197.80	185.50	383.30	10.00	34.00	30.35	.75			458.40	70.95		70.95
20.	Cleveland, O.	332.30	324.00	656.30	80.00	82.00	55.50	5.75	45.00		924.55	501.10		501.10
21.	Naylor, Mo.	62.75	55.50	118.25	6.00	12.00	9.25	2.00			147.50	83.54		83.54
22.	Indianapolis, Ind. ..	252.00	230.50	482.50	30.00	50.00	38.00	4.25	6.10	11.45	622.30	423.15	600.00	1,023.15
23.	Orient, Pa.	28.05	24.50	52.55	14.00	8.00	3.80		6.00		84.35			
24.	Milwaukee, Wis.	218.75	208.50	427.25	24.00	41.00	34.50	1.00	4.00		531.75	297.25		297.25
25.	Reading, Pa.	78.20	77.00	155.20	10.00	15.00	12.25	1.00			193.45	83.55		83.55
26.	Collinwood, O.	173.75	157.00	330.75	14.00	27.00	25.75		15.40		412.90	203.60		203.60
27.	Forest City, Pa.	242.00	243.00	476.00	8.00	42.00	40.00	2.50	2.00	10.30	580.80	193.30		193.30
28.	Madison, Ill.	113.25	110.50	223.75	16.00	9.00	9.75	.75	4.20		263.45	147.55		147.55
29.	Taylor, Wash.	170.70	163.75	334.45	26.00	33.70	26.40	1.25	11.50		433.30	49.20		49.20
30.	Bishop, Pa.	166.50	153.50	320.00	4.00	20.50	25.50	1.50	1.20		372.70	259.65		259.65
31.	Farmington, W. Va. ..	381.85	365.00	746.85	36.00	44.00	35.35		21.40		883.60	250.50		250.50
32.	Wenona, Ill.	73.25	64.00	137.25	6.00	11.00	10.50	1.25	6.10		172.10	68.60	500.00	568.60
33.	Livingston, Ill.	191.75	158.00	349.75	8.00	29.00	26.50	1.25	24.00		438.50	202.50	50.00	252.50
34.	Oregon City, Oregon	138.35	129.50	267.85	12.00	21.00	21.05	4.00	1.00		326.90	140.70		140.70
35.	Franklin, Kans.	220.50	194.00	414.50	34.00	40.00	33.50	2.00	26.40		550.40	48.05		48.05
36.	Springfield, Ill.	163.30	155.50	318.80	10.00	28.00	22.85	1.00	10.75		391.40	267.55		267.55
37.	Lowber, Pa.	169.45	178.50	347.95	20.00	32.00	28.60	2.75	11.20		469.50	220.15	500.00	720.15
38.	Jenny Lind, Ark.	176.55	159.00	335.55	8.00	32.00	27.00	2.75	21.20		426.50	165.95		165.95
39.	Aguliar, Colo.	194.50	165.50	360.00	12.00	36.25	22.25	2.00	1.00	22.40	455.90	442.90	100.00	542.90
40.	Salida, Colo.	142.30	136.00	278.30	12.00	23.25	21.80			40.05	375.40	141.85		141.85
41.	Ambridge, Pa.	130.50	119.50	250.00	2.00	20.00	20.00	.50	6.00		298.50	178.45		178.45
42.	Red Lodge, Mont.	98.63	93.87	192.50	8.00	19.00	14.25	1.00		1.10	235.85	73.20		73.20
43.	High Bridge, Iowa.	154.50	143.25	297.75	12.00	26.00	24.50	.75		1.00	362.00	75.50		75.50
44.	Virden, Ill.	199.75	184.75	384.50	6.00	48.00	27.95	8.00	12.60		487.05	213.85	500.00	713.85
45.	Baltic, Mich.	123.75	116.00	239.75	18.00	17.00	15.55	1.00	6.20		297.50	249.55		249.55
46.	San Francisco, Calif.	44.70	47.00	91.70	6.00	10.00	7.55	.75	7.30	19.45	142.75	217.77	500.00	717.77
47.	Chicago, Ill.	66.95	124.00	190.95	2.00	21.80	12.45		1.85	1.14	230.19	45.14		45.14
48.	Mulberry, Kans.	347.55	316.00	663.55	50.00	56.00	52.45	2.50	28.00	3.40	855.90	398.05		398.05
49.	Winterquarters, Utah,	37.05	79.00	116.05	2.00	12.50	8.30		1.20		140.05		500.00	500.00
50.	Milwaukee, Wis.	75.30	137.50	212.80	15.00	25.00	13.65	.25	.90		267.60	154.27	75.00	229.27
51.	Ravensdale, Wash.	102.25	98.50	200.75	8.00	19.75	15.25	1.75			245.50	219.55	500.00	719.55
52.	Somerset, Colo.	203.55	191.00	394.55	24.00	35.00	30.75	1.25	11.00		496.55	114.40		114.40
53.	La Salle, Ill.	108.75	99.50	208.25	8.00	18.00	16.25	2.00			252.50	36.60		36.60
54.	Ely, Minn.	180.25	159.50	339.75	58.00	39.00	32.25	.50	27.00		496.50	343.10		343.10
55.	Broughton, Pa.	299.65	276.00	575.65	18.00	61.00	37.30	1.75	24.30		708.00	331.75		331.75
56.	Rock Spring, Wyo.	138.75	130.00	268.75	8.00	22.00	19.25	1.25	10.00		329.25	203.65	100.00	303.65
57.	Barton, Ohio	74.00	67.00	141.00	12.00	13.75	11.75	.25	9.20		187.95	68.60		68.60
58.	Greenland, Mich.	143.25	132.50	275.75	16.00	21.00	23.50	1.00	19.20		356.45	152.80	100.00	225.80
59.	Conemaugh, Pa.	160.00	145.00	305.00	46.00	49.00	25.70	1.00	11.20		437.90	165.85	500.00	665.85
60.	Pueblo, Colo.	172.10	157.00	329.10	38.00	29.00	26.30	.25	27.40		450.05	140.75		140.75
61.	Barberton, Ohio	88.50	74.00	162.50	10.00	18.00	15.25	.25	7.50		213.50	65.25		65.25
62.	Lorain, Ohio	127.25	107.50	234.75	6.00	20.90	19.00	1.75	21.20	62.85	365.55	201.30	75.00	276.30
63.	Sheboygan, Wis.	192.75	175.50	368.25	36.00	40.00	30.75	1.00	2.20		478.20	68.60		68.60
64.	St. Michael, Pa.	227.30	216.00	443.30	36.00	50.00	38.30	.75	28.40		596.75	159.00		159.00
65.	Onnallinda, Pa.	65.15	63.00	128.15	12.00	12.00	6.90	.25			159.30	48.05		48.05
66.	Superior, Wyo.	104.00	92.50	196.50	14.00	14.00	14.25	.25	12.00		237.00	38.95	500.00	538.95
67.	Johnston City, Ill.	116.00	111.00	227.00	10.00	2.00	19.00	1.00	12.95		271.95	149.80		149.80
68.	Issaquah, Wash.	56.00	50.00	106.00	14.00	11.00	9.50		15.00		155.50			
69.	Brewster, Ohio	123.25	110.00	233.25	4.00	9.00	16.50	.25	24.00		287.00	121.30		121.30
70.	Dunlo, Pa.	123.30	115.50	238.80	12.0									

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO.**
1809-1813 Loomis Street Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
Za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
Za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN PORILJATVE JE
GLAS SVOBODE
1809-1813 LOOMIS STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik
da nam natančno naznani poleg novega tud
stari naslov.

IDEJE, MISLI, DOBRA VOLJA IN NAROD.

Dobre ideje imeti, je lep dar narave. Nima ga pa vsaki! Kdor čita pazno slov. ameriško časopisje bo zasledil v njem marsikaj zanimivega, mnogokrat lepe misli in vpoštevavanja vredne ideje, ki pa so, in ki vedno ostanejo le samo ideje, da krijejo papir. Mnogokrat je takim "idejam" določena gotova dolgotrajna stran ali lice...

Tisti ki pišemo za časopis moramo tudi vedeti kaj pišemo in o čem pišemo. Vsake kalofoktrske ne smemo spraviti na papir, saj Glas Svobode gleda vedno nato, da je vsaka novica, članek in dopis, stvar, vreden čitanja in ki vzbudi v čitateljih zanimivost. (Imamo pa časopise, ki so logiko, taktiko in dostojnost zgubili, ki nimajo i več programa, samo frazo "neodvisnost" potiskajo z debelimi črkami čitateljem pred oči, in časopis jim je le sredstvo za mamon, cinkljajoči mamon...

Pa bi predalec prešli, če bi naredili postojanko pri "neodvisnih papirjih"!

Ostanimo raje pri idejah. Kot delavski narod smo se oprijeli prvo organizacije pri društvih, podpornih zvezah in jednotah. Vsakdo je spoznal, da je to potrebno; delavec si mora vsak sam pomagati, če hoče kaj doseči. Vendar pa te resnice vsi ne poznajo in je nečesto pripoznati. Dokaz naše trditve vidimo v tem, da je komaj 30% naših ljudi v podpornih društvih, da jih je komaj 10 odstotkov, ki morejo reči, da so državljani Zjed. držav. Vsak narod prinese v Ameriko kako "specijaliteto"; Francez modo, umetnost, zrakoplovstvo in fin trgovski okus; Nemec trde roke, najboljšo rokodelstvo, pridnost, vstrajnost in ljubezen do kmetijstva; Čeh veliko podjetnost, najboljšo glasbo, Sokolstvo, miroljubnost in kot dobri farmerji so čislani povsod. Irci dar politike; Danci, Švedi, čistost, ki se zreali po njih domovih, dvoriščih in shrambah; hlev tako čistijo kot spalno sobo! Italijanom dela čast njih Caruso, njihove opere, slikarstvo in kiparstvo, na drugi strani so pa zaničevani radi svoje maščevalnosti, barbarščine, in zloglasne "črne roke", ki ima svoj sedež gotovo v New York-u. Japonci se prištevajo najboljšim vohunom! Kitajce zopet postavljajo vzgled pridnim čebelam, ki od zore do mraka nabirajo zaklade in v delu vidijo človeštva balzam. Čifuti so nadarjeni za vse; danes študira v Ameriki po vseučiliščih največ sinov Abrahamove rodovine. So največji tvorničarji, muzikanti, zdravniki, igralci, politikanti, vele in malotrgovci, umazani in brezsrčni špekulanti, ki tekmujejo in izpodrivajo i same Amerikance na borzah, velikih podjetjih in v najvišjih državnih službah. Ker imajo v svojih rokah še najpomembnejše orožje in moč — angleško časopisje, jim je boj lahak, da slepijo javnost v svoj prid, da zidajo zlate temple z ameriškim denarjem in si zadovoljni mamejo roke in gledajo s sarkastičnim posmehom na svoje izgnane ruske bratce, ki oblagodarijo novo domovino z pristnim judovskim blatom in kjer ima svoj dom in zaščito domača živlca, nš imenovana!

Toda! imajo ideje, ki jih znajo izvesti in porabiti v svojega naroda korist. Židje menda edini od vseh drugih inozemcev spoznavajo, da so prišli v Ameriko v času, ko se da žeti. Izrabljajo že to prilžnost, ker je res zlata doba za nje in če se bodo tako lepo bratili z rimokatolčani, jim je vspeh

zagotovljen. Pa i vrag vedi, če jih iz Amerike ne bodo nekega dne pričeli poditi...

Če pa se po vsem tem naštevavanju prašamo, kaj smo mi, Slovenci prinesli dobrega v novo našo domovino, nam bo težko odgovoriti. Zdrav narod smo sem prišli: naše zdravje je vzelo tovarniško delo, rudniki, nezmernost v pijači in jedi in mladina pušča svoje sile v bezneah in tiste bolezn, ki jih bolj potihem imenujemo, so že vsakdanja reč, še nekaj "modernejega"!

Prinesli smo telesno moč, in je prodali na trg velekapitalistom za slepo ceno. Počasi smo se prilagodili razmeram in mnogo jih je slabih Amerikancev, čeprav imajo že "second" papir...

V pijači ne zaostaja narod niti za Irci, ki brezdelje in whiskey najbolj ljubijo. V snažnosti — v kaki stroki smo sploh zapopadeni? Povemo vam jo: salunerji smo dobri; salunov imamo dovolj; žalovanje, da zmanjka piveev, ni na mestu. Pa še neko drugo čednost smo ohranili v novem svetu: neslogo, zavist, nevoščljivost in sovražimo dobre ideje, lepe misli in gojimo nezaupnost.

Imamo vrsto moč, ki so v naših časopisih, posebno v "Gl. Sv." na dolgo in široko obrazložili svoje ideje, lepe načrte, duhovite misli, toda: se je narod, za katerega je bila vsa pisava, ganil? spoznal dobro voljo svojih rojakov? Študiral njihove ideje? Vsak si sam nato lahko odgovori, če se pazno ozre na naše "naprave" in kar "imamo".

Sprožili smo idejo, da bi zidali dom za naše onemogle starce, pohablence, slepce in drugačne vrste reveže, ki se morajo sedaj potikati po cestah in mnogokrat prositi miloščine. Na toliko prigrvarjanja in pisarenja nismo slišali nobenega odmeva, nobene podpore; zamrkle tresaje z glavo samo. Bila je dobra ideja. Zopet je vstal rojak in več njegovih zvestih pristašev, in zjednili so se v ideji, da se narod izobrazí in povzdigne malo iz otrplosti po žalostnih kempah potom slov. gledaliških predstav. Stvar, komaj započeta, je šla že srečno od rok. Potovalna slov. gledališka družba je imela šanse na roko, čas je bil ravno pravi, toda v mestu, v "največji" slov. naselbini se je govorilo o "šaušpilerjih" kot o kacih roparjih, ki hočejo rojake oskubiti; naredilo se je v družbi razdor in potem izdajke, ki so pustili narodne delavce v največjem delu na cedilu, je ideja in delo z njo postalo nemogoče, preveč riskantno, nesmisel...

Koliko bi človek danes rad v Chicago in drugod dal za stopnico k dobri slovenski gledališki predstavi in umetniški vžitek!

Kesajmo se!

In hočemo nadaljevati žalostno statistiko naše mrtvilosti za napredek? Hočemo v resnici enkrat odkritosrčno govoriti z Narodom in povedati to, kar mislimo o njem, o njegovih "voditeljih" in parasitih? Če bi zapisali besede resnice, se bi začelo čez naš list zabavljati, denuncirati, saj veste, kaj mislimo... Toda vseeno bi radi odkrito povedali svoje mnenje!

Nekaterim listom primanjkuje člankov, mislimo tu izvirnih člankov, izpod peresa urednika lista, ki ne prinaša "izvirnih". Delikatna stvar! Toda urednikom ni zamire! — postanejo lahko žrtve svoje odkritosrčnosti, če bi pisali izvirne članke, iz slovenskega živ — blata posnete, na papir nadruke! Zakaj in po čemu? Za koga narod "razburjati"? Počemu jemati "slavo" in "čast" voditeljem naroda, raznim — kaj ni lepše in boljše za narod, da ne izve tega ali onega izza kulis! Tleče iskre razpihavati, ko ni potreba, ko se ne splača?...

Morebiti pa nimajo tovariši uredniki "gradiva" za "izvirne" članke? Toda ne, to je neumno domnevanje, ker gradiva je dovolj, še preveč, pa še prav finega, iz našega životarjenja, ki pa tako nekaterim smrdi, da vedno mislijo nekaj časa sem na neko zdravilo, da ne postanejo mučeniški dobrih šol, da se ne "zamirijo" raznim — in si potihem mislijo: Pojte se vsi solit! Kaj mi kdo kaj da, če spregovorim? Breo!

To je pravzares za pomisliti; pa še pravzares...

Ideje zastoj; misli brez dna; dobra volja vzeta za humbug; masa, narod, sam trd, nedovzet, in

diferenten, skozi in skozi egoističen — menda si je vzel za vzgled svoje — "vodnike"!

Komu rabijo danes ideje? Čemu pisati "izvirne"; in "iz pod peresa" tega ali onega?

Imate prav, tovariši uredniki!

"KJE SO BILI POPOVI".

Pod tem naslovom piše "Savjetnik" med drugim tudi sledeče:

"Zadnji mesec je bila v Chicagi zima, kakršnje še živeli starci niso doživeli. Toplomer je celih 14 dni kazal od 2 do 18 pod ničlo. — Istina pa je tudi, da so kraji v Ameriki, kjer je bilo 30 in še več pod ziro.

Bogataši tega sigurno niso občutili, ker oni imajo ali kočije in konje, avtomobil ali pa oboje ter so lepo v toplem zaprti in če se tudi peljejo kam. Doma imajo pa zopet dovolj premoga in drugega potrebnega kurjiva; gotovo, da se predznamenja povdarjati, imajo tudi denar in vsega drugega. Toda občutili so jo sirote in jo drago plačale; dosti teh je padlo v prežgodnji grob, ter se tako žrtvovali kapitalističnemu molohu. Reveži se ne morejo preskrbeti z potrebnim, ampak kupujejo, če imajo ščim, kadar so v potrebi, če nimajo ščim, potem so pa še večji reveži kot so bili poprej.

Po izvestju ravnatelja od Cook County Charity Dept. je pri imenovanju dobrotelni družbi prosilo 40,000 revežev pomoči, in ker v zavodu niso mogli vsem prošnjam takoj vstreči, je ravnatelj namestil 40 pomočnikov. Ni toraj čudo, da se je zakladnica hitro spraznila. Istina je tudi, da so meščanski časniki posegli vmes, ter posvetili svoje kolone v nabiranje novih pripomočkov in na tisoče dolarjev je bilo zopet v par dnevih skupaj, kakor tudi razne hrane, obleke ter kuriva. Pa vse je šlo, a malo zaleglo, kot kapljica vode v morju.

Vsak večer smo kupili po en izvod teh meščanskih listov ter pazno zasledovali imena darovateljev, pa nikjer nismo našli, da bi ta ali oni reverend ali še celo kak most reverend ali Rt. reverend dal le samo cent za te zmurle in strahujoče duše, pa bodi si odrasle ali mladoletne! Med darovatelji pa opazili večje število delavcev katere poznamo in sicer darovi od 50 centov do \$5.00, a niti eden pop — centa!

Nadalje smo opazili med prosilci ljudi, katerim pomoči niti treba ni, in prejeli podporo, ljudje, ki so vredni po \$20,000; enega bi lahko imenovali, ker živi v naši bližini in ga dobro poznamo. Vide-li smo med njimi tudi imena takih, ki radi molijo in radi za pomem v procesiji hodijo z mastno svečo v roki, najmanj 4 dolarjev vredno; nadalje imena onih, ki so se še ne dolgo tega poročili v velikem sijaju, kjer je bilo v službenih nad 30 kočij, po poroki v cerkvi velika pojedina pri katerih je bilo nad 200 gostov prisotnih, godba, streljanje ter umetniški ogenj, kot da se je ženil Rockefellerjev sin, ki bi za tak slučaj lahko več milijonov dal, pa bi se mu še nič ne poznalo. Nadalje tudi imena ljudi, kateri so za krščenje svojega sina ali hčerke rabili po štiri avtomobile in po krščenju priredili veliko bogato gostijo.

Nočemo nadaljevati; kar smo zabeležili, storili smo le zbog tega, da dokažemo kaki karakterji so še med nami, karakterji, hinavci, bihoč se na prsa, da jih ljudje gledajo, a pop drugim vzgled daje, in to ker niso bili podpore potrebni. So hinavci toraj varali in kradli! Najbolj obsojanja pa je vredno to, ko niso bili potrebni, pa vzlic temu jemali podporo. **Sram jih bilo!**

Med reveži ni bilo nobenega popa, toda večje število njih je bilo pri ravnatelju, proseč pomoči za svoje vernike. Eden se je tudi v javnost skobacal, trdeč, da je v njegovi župniji le 1 rodbina, ki je vzela "ponujeno" podporo v dar, in se za njo zahvaljeval, ne da potrebuje, ali da prosi pomoči ampak za ono, kar je prejela — kaka oholost! Isti župnik pa poseduje velika premoženja in se ga ceni na \$80,000 vrednosti, in vendar je dopustil, da je morala ta edina rodbina sestojeti iz vdove in troje mladoletnih otrok prositi podpore pri dobrotelni družbi! Taisti župnik pa ni dal niti fiekla v podporo stradajočim.

Tako se lahko sedaj vprašamo i mi: "Kje so bili popi?" He, kje

ste bili Vi, učitelji in pridigarji "ljubezni do bližnjega."?! Kaj Vas ni nič sram, ko čitate o takih stvarih, ki se tičejo v prvi vrsti Vas, pa se iz pozorišča popolnoma odstranjate v trenutku, ko bi se morali izkazali, da Vam je na sreču uboga gmaglaja! Kaj ne čutite več nobene sramote in časti do samega sebe?! Bo že res, "da duhovnik je samo za vzeti, a ne za dati".

Pa ni nam potrebno brskati po tujih razmerah, imamo slučaje, ki so še zopernejši in bolj lopovski, kot zgoraj naštet, izvira naša mile kranjske duhovščine, na originalnosti še bolj vredni, da jih ne pozabimo omeniti, ko je že prilika tu.

Čitamo sami pazljivo dopise naših dopisovateljev iz širom Amerike. Posebno zadnje čase je opaziti v njih nek nov pojav: kranjska duhovščina rabi denar. Ker so pa delavske razmere slabe, in ker je vedno manj tistih osličkov, ki so nosili svojo kožo in slovo v župnišča i med nami am. Slovenci — se je vir dohodkov piramidalno zmanjšal, tako, da se je naša duhovščina oprijela zadnjega vesla: zahteva za krste, poroke, pogrebe, in slične ceremonije kar po \$25! V mnogih slučajih čitamo, so stariši potrebni sami; oče ne dela po več mesev že in kopo otrok v hiši. Pa se pridruži kopl še eno mlado, pa nastane na delavčevem čelu guba več, skrb za otroka in za "gaspuda". Če hoče revni rojak, da mu novo bitje gospod oblijejo — pa pripravi za malo mrzle vode in soli nič več kot liberalno svetlico \$25.

Prav po kristjansko! in človeško, kaj ne da? Mesto da bi on, duhovnik kako pomagal revežu, ki nima za funt mesa, pa ga v največji stiski! oddira, molze, da mu izpije kri — do zadnje kaplje!

Seveda, če bi se nas poslušalo, ne bi duhovniki od krstov in ofrov niti za "gabel frištik" imeli za požreti — tako pa...

In tako morajo tudi am. Slovenci enkrat spregledati! Tisti časi so pasani, ko je bilo vsako butanje ob klerikalizem brezuspešno. Kdor pa le misli, da izven klerikalizma ni "izveličanja", pa naj hitro postane največji klerikalni mameluk, bomo čez čas videli saj nekaj spokornikov, kesanja vrednih!

Svet se pa vkljub vsemu delu popov razvija in postaja svobodni miseln in "rdeč". Svet se noče pa noče več sukati po klerikalnih ukazih. Kažejo se celo znamenja (zadnje nemške državnozboreske volitve), ki morajo globoko razžalostiti pravo "katoliško" srce. Klerikalizem nazaduje — ideje svobodne misli vstajajo in so oklenile v svojo sredo največjega upornika njih: delavea!

MOŠKO IN ŽENSKO DELO.

Spisala Mila Dobova.

Vsak moški, ki ne razpolaga z mnogimi tisočaki, ali ki ni največji lenuh, ima dandanes svoj poklic, svojo službo. Ali življenske razmere so se tako shujšale, da mora tudi žena nižjih in srednjih ter včasih celo višjih slojev takisto iskati zaslužka, ker sicer ni možno preživljati rodbine. Tako teži danes ženo večinoma dvojna peza: delo v pokliu in delo doma. Ko je mož izvršil svoj posel v uradu, v tovarni, v delavnici ali kjerkoli, ko so minile njegove ure dela, tedaj ga navadno čaka resničen delopust, svoboden je in se lahko spočije in nabira novih moči za naslednji dan. Njegove delavne sile niso napete do skrajnosti, ker ima vedno toliko časa, da se telesno in duševno opomore in si tako ohrani dobro voljo in zdravje. Izobražuje se lahko, čita, telovadi ali se bavi s kakim drugim športom, kar je vse potrebno, da si človek ohrani neomajano delavno moč.

Vse drugače pa se godi ženski, ki mora izvrševati poleg gospodinjkega še kak drug poklic. Ako dela izven hiše, tedaj so jej odmerjene za delo tudi gotove ure. Toda doma jo čaka cel kup novih dolžnosti, pa najsi živi pri starših, ali pa da je omožena. Tu je zlasti gospodinjstvo, ki sloni deloma, ali pa tudi popolnoma na njej. N. pr. naša delavka gre navadno že jutraj utrujena z doma, dela ves dan, in prišedež zvečer domov jo čakajo novi opravki in nove skrbi. Četudi niso razmere povsod tako obupne, vendar je res, da čaka ženo-gospodinjo ved-

no še kaj, kar mora narediti sama in kar se ne da odložiti. Pospravljanja, šivanja, čenjenja jej nikoli ne zmanjka. Če hoče še otroke nadzorovati vsaj nekoliko pri učenju, tedaj jej mine v delu čas počitka in odmora. Delo jo že čaka, ko vstane s postelje in delo stoji še poleg nje, ko lega pozno v noč spat. Ženski, ki izvršuje poleg poklica gospodinje in matere še kak drug poklic, treba posebne preudarnosti ter velike telesne in duševne svežosti, sicer ne zmore vsega in mora prej ali slej omagati. Saj o kakem odpočitku skoraj ne more biti govora. Žena ne more nikdar izpreči, da bi si nabrala dovolj novih moči. In vendar bi bila odpočitka celo mnogo bolj potrebna kakor mož. To pa zato, ker porablja več moči, kakor mož. Ne samo, da mora žena poleg dela v svojem pokliu še doma vsak dan po več ur delati, jo uničuje ali vsaj slabi predvsem raznovrstnost velikih in malih, malenkostnih dolžnosti, ki pa so vse toli važne za vzdrževanje reda in miru in hiši. Žena ne more nikoli za dalje časa posvetiti svojih misli eni stvari, ker na treh, štirih straneh je treba njenega sodelovanja. Vedno nanovo mora odtrgati svoje misli od prejšnje stvari ter jih obrniti drugam. Pa najsi tudi izvršuje samo ročno delo, delo brez sodelovanja duha, je slabo in brez vrednosti. To ve vsakdo, ki zna delati. A pretrgati kar nagloma red svojih misli in jih združiti na povsem drugačen predmet, tega ni zmoežen vsak možski; od ženske pa zahtevamo to kot nekaj samo ob sebi razumljivega. To je tudi vzrok, da so nekatere ženske raztresene, zdražljive in površne, kar je seveda na škodo njihovega delu in vsemu njihovega bitju. Ljudje, ki malo mislijo, pa menijo, da je raztresenost in površnost splošna in menda prirojena lastnost ženske, kali. Dalje zahtevajo tudi spolne funkcije od ženske precejšno mero življenske moči, tembolj če izvršuje ženska kar dva poklica. Ženska, ki je delavka, soproga, mati in gospodinja, dela najmanj za dva moža.

Znana filozofinja-pisateljica Ellen Keyeva zahteva, naj bo mati samo mati, gospodinja samo gospodinja. Seveda ne sme pri tem zanemarjati svoje duševne izobrazbe in se mora zanimati za vse važnejše, kar se vrši okrog nje in po svetu. Želeti bi bilo, da bi se mogla ta zahteva uresničiti in bi se s tem približali idealu. Toda menda ni bilo življenje še nikdar tako težko kot je sedaj; današnja draginja zahteva neizprosno, da dela vsa rodbina; le tako je možno tudi srednjim in nižjim slojem zmagati v boju za obstanek. A ženske ne smemo misliti samo na danes in jutri ter si moramo privoščiti včasih kako uro miru in počitka ter duševnega razvedrila. Le tako bo naše delo res dobro in se nam ne bo bati, da omagamo že sredi pota.

Božjast.
Božjast je znamenje ali pojav bolezn na možganih, ki ima različne vzroke. Pokaže se pa pri vsakem človeku skoro jednako. — Božjastni napadi se tem gosteje ponavljajo, čim hujša je bolezen. Božjastni človek pri napadu zakriči in pade nezavesten na tla. Popade ga krč po vseh mišicah, po obrazu in životu, ter se premetava po tleh sem ter tja. Obraz je videti vsled tega skremžen in zarudel. Jezik drži stisnjen med zobmi, iz ust pa poganja penaste sline. Do sedaj še nimamo pripomočka ali zdravila za okrajšanje in olajšanje takih napadov. Ker se ti napadi kaj radi na cesti pripetijo, prenesi takega reveža v sobo, podlož ga dobro, da se pri premetavanju ne poškod. Druga ti ni treba storiti, zakaj krč v nekih minutah sam od sebe preneha, in napad je pri kraju. Zelo neumestna navada pa je, božjastnega v napadu oblivati z mrzlo vodo in mu zravnavati sključene ude (zelo v navadi je to glede palcev na rokah); vse to nič ne pomaga, in prav lahko se ti primeri, da zlomiš bolniku v razburjenosti palec, kar se je že večkrat pripetilo. Pomisli vselej, da vsak tak krč izvira iz bolnih razdraženih možganov, ne pa iz udov; kedar se možgani pomirijo, preneha tudi krč v udih.

UPRAVNIŠKI PREDAL.

Napredujemo!

Razni zastopniki pridobili so ta teden 26 novih naročnikov, poleg tega je pa 58 starih naročnikov ponovilo naročnino. Pošta je vstavila list 12 naročnikom, toraj smo za 14 naročnikov na boljšem.

Da ima eden ali drugi zastopnik kak poseben rekord, ne moremo reči in zato ne bomo o tem pisali, ker pričakujemo, da se bo tekma pričela s tem tednom.

Kaj lahko zastopniki store za naš list, stavimo za vzgled M. V. Konda ki je pretekli teden v enem dnevu nabral 21 novih naročnikov v Milwaukee, Wisc.

Isto bi lahko storili vsi drugi zastopniki po večjih naselbinah.

Somišljenik K. iz Pueblo nam piše med drugim doslovno: "Prepričan sem, da nimate celo v Clevelandu toliko naročnikov, kot jih imate v Pueblo."

Res, Pueblo je bil že od nekdaj naš toda somišljeniku "K." pa tiho na uho povemo, da naj pazi, ker naš zastopnik v Clevelandu mu lahko pokaže nekaj in ga prekosi v številu, saj tako se nam dozdeva, kedar čitamo poročila iz Clevelanda.

Cleveland in druge večje slovenske naselbine smo takorekoč zanemarili. Po malih naselbinah najdeš Gl. Sv. skoro v vsaki hiši in to pa zato, ker smo se pobrignili, da zanesemo luč svobode po vseh krajih, kjer je kaj rojakov. Po malih naselbinah prepustimo delo zastopnikom, ker nanje se zanašamo, da bodo slehernega rojaka, ko hitro pride v njihovo naselbino, vpisali med naše boritelje.

Naloga vsacega zastopnika po večjih naselbinah pa je, da vsak trenutek porabi za agitacijo lista, posebno pa ob večerih in nedeljah. Jalov je izgovor: Nimam časa. — Ljudstvo je preveč katoliško itd.

Za vzgled naj omenimo, da pred par leti smo imeli v Jolietu samosem naročnikov, a sedaj jih roma v to katoliško trdnjavo lepo število iztisov vsak teden.

Zapomnite si: 2000 novih naročnikov garantira povečano izdajalista Glas Svobode.

F. Kokalj iz DeKalba je poslal dve novi naročnini ter ob enem pisal:

"Ker Vi naročate v Gl. S., da bi Vam čitatelji poročali, kako čtivo jih najbolj zanima, Vam jaz odkrijem mojo željo: 1. Strinjamo se z ono žensko, ki je rekla, da še preveč prizanašate duhovnikom. 2. Dopisi glede kmetijstva in umnega gospodarstva so poučljivo berilo, a 3. na vse hvalevreden pa je dopis g. Brunshmidu za napravo slov. bančnega zavoda."

Na to pa pripomne: "Da bi vsaj vsako izdajo lista kaj takega izšlo."

Tako čtivo si želi en rojak. Drugi zopet piše: "Zakaj ste tako resni, ali res ne poznate "fokslarije" v Chicagi?"

Zdi se nam, da ta rojak bi najraje prebral, da "Gogota in druge" in če bo le mogel mu bode-mo v kratkem željo izpolnili. In no, ako že res hoče kaj šaljivega čitati pa mu priporočamo Murnikove "Znance", ki stanejo 75c ali pa "Najboljši sovražniki", ki se dobe pri nas za 30c.

Ker smo ravno pri knjigah naj še omenimo, da smo ravno danes prejeli vseh 11 (enajst) trdovezanih snopičev izpod peresa neumr-ljivega Jurčiča. Kdor želi čitati pristno slovenske romane naj poseže po teh. Vseh enajst knjig stane \$10.00 poštne prosto.

ZEMLJA IN KMETIJE NA PRODAJ.

Missouri. Okolica Naylor.

40 akrov kmetija; valovit svet, 2 milje iz Naylor: 35 akrov čiste-ga; cena \$18 akcr.

80 akrov kmetija, 40 akrov čiste-ga, 5 akrov pšenice; hiša, hlev, polovica ravnine, polovica valovito; 2 milje od tukaj — cena \$20 akcr.

60 akrov izsekane gozd ob glavnej cesti, 2 milje od mesta, najfijnejši svet — cena \$25 akcr.

Arkansas.

160 akrov kmetija, ravnina, 40 akrov polja drugega gozd, fina zemlja — cena \$16 akcr.

F. GRAM
Naylor, Mo.

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko

Društvo

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSEDNIK: Anton Ferbežar, Adamsburg, Pa.
TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Alojz Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
JAKOB GODETZ, Darragh, Pa.
ELAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Družtva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

GOSPODARSKE ČRTICE.

Kolikor zamorem posneti iz časnikarstva in osebnih poročil v Gl. S. se je zadnji čas v mestih živčevje ljudstvo jelo dokaj zanimati za kmetijstvo, med katerimi se nahajajo tudi Slovenci. Prav je tako!

Upam da mi bode vsak oprostil, če opozarjam vse one, ki se namestijo na kmetijo in so neizkušeni, da tudi v Ameriki ni zemlja z medom pomazana. Treba je delati, oskrbovati in treba je, z eno besedo rečeno: dobre gospodarstva. To gospodarstvo pa mora manj ali več sloneti na znanih gospodarstvih, katere kmetija dnevno in pri vsakim najmanjšim pogrešku zahteva.

Ne misli si dragi farmer, da ti že to zadostuje, da veš in da si nabaviš delovno živino in oralo (plug), s katerim bodeš oral, voz s katerim bodeš pridelke vozil v shrambo; treba ti je i vedeti še vse kaj drugega in še veliko več. Tudi se ne smeš zanašati na sosedu za kmetijski orodje. Vse kar bodeš nujno potreboval, je najbolje, da si sam nabaviš razven mlatinice. Seveda, te razmere ne bodo večno tlačile kmeta, samo toliko časa dokler ne postanemo vsi "rdeči", potem bomo pa imeli vsi skupaj eno oralo. Vsaj tako se je vže večkrat slišalo govoriti. No, če se bode to v resnici kdaj dogodilo, kar nam ti prešmentani "učenjaki" usiljujejo, potem bodo oni prvi, ki bodo slovesno prekleali socializem kot neveljaven, kakor Francozi svojo "bogiño", na pol nogo baburo, katero so si izvolili, ko so nevidnega nebeskega "očeta" izgnali iz svoje srede.

Da me pa ne bode kdo napáčno razumel, naj omenim, da v gori o stavku ne velja za vse rudečkarje, vsaj za one ne, kateri se naslanjajo s svojimi socialnimi vprašanji — na gospodarsko stališče. Takega rojaka imamo v Minnesoti, ki je vreden posnemanja! Drugi naš prijatelj pa je "Glas Svobode", ki ne pozna fraz, temveč nam podaja pouk in resnico. To je pa tudi najboljši socializem!

Toraj, kaj nam je še treba vedeti na kmetiji?!

1. Rastlinsko življenje. K temu rastlinskemu življenju pa spada: 1. Vnana podoba rastline. 2. Kako je rastlina od znotraj ustvarjena? 3. Rastlinske sestavine. 4. Kako se živi rastlina? a) Kako se redi kaleča rastlina? b) Kako se redi rasteča rastlina? c) Kako se redi zoreča rastlina? 5. Rastlinsko dihanje. In še vse to ni zadost!

2. Moramo poznati zemljo. 1. Kako je nastala zemlja. 2. Prvotna in naplavljena zemlja. 3. Zemeljske plasti. 4. Kako je zemlja sestavljena? a) Drobeli, kamenja ali drobiž. b) Prst. 1. Glin. 2. Pesek. 3. Apna. 4. Črna prst. c) Redilne snovi. 5. Splošne lastnosti zemlje. 6. Raznovrstnost zemlje. a) Glinasta zemlja. b) Ilovnata zemlja. c) Peščena zemlja. d) Apnena zemlja. e) Laporjeva zemlja. f) Črna zemlja. g) Prodna in gruščnata zemlja. h) Kamenita zemlja. 7. Kako je preiskovati zemljo?

Nadalje je še tudi potrebno vedeti kmetovalcu in sicer: Podnebje; izboljševanje zemlje; obdelovanje zemlje; gnojenje; setev; oskrbovanje rastlin; in žetev ter hranitev pridelkov.

Čestokrat vidimo kmetovalca v krajih, ki se ukvarja s pridelki,

kateri v isti zemlji in istim podnebnju, ne rastejo dobro. Vzemimo n. pr. državo Illinois, le-ta je najboljša in je v prvih "ranks" za — koruzo, pšenico in oves; za krmno in krompir je pa komaj v 4. vrsti. Torej krompir se nam ne izplača saditi za trg, ker se ga zadoosti ne pridelja in pa prepozno dozori. Ovs se pa pridelja od 50 do 75 bušlov na aker in koruze do 100 in še več, itd.

Ker se slov. farmerji bavimo z različnimi stvarmi, nam je torej treba vedeti različnost istih v uplivnosti podnebnja.

Tako; če bode čitatelje-farmerje zanimalo moje poročilo, bom pozneje skušal opisati tudi dobičkanosni — Squab Breeding.

Slovenski farmer.

CLEVELDANSKA KRONIKA.

Nekoliko komentarja.

Že zadnjič smo na kratko omenili slepljenje našega pobožnega ljudstva v slabe namene. Resnica je seveda, da čim neumnije je ljudstvo tem lažje se ga izrablja v nepošteno namene. Da je tisti "čudež" ozdravljenja atentat na zdravo pamet, tega menda ni potreba posebej povdarjati. Pomisliti je le treba, na kak način bi prišla zdravilna moč na staro, zgostelo s prahom namešano in od luči zasmrajeno olje. Pri modernem zdravilstvu je podlaga vspehom čistost telesa in čistost zraka, katerega udihavamo. Kolika čistost pa mora veljati šele pri zdravilih, katere uživajo bolniki. In tu pride taka gorostasna izmišljotina o čudapolnem ozdravljenju, katero se pripisuje od ene strani umazanemu olju, na drugi pa "materi božji". In kdor ne verjame v zdravilno moč starega olja, tega se pridobi za čudež iz samih nebes.

Da temu ni nihče oporekal in je večina brez male izjeme resnično verovala tej bajki, je pripisovati naši lahkovernosti. Da je "Nova Domovina" hvalila takega "sladkega" odrešenika, je tako gotovo kot gotovo piše sedanja "Am.", da je Cleveland prvo slov. mesto za Ljubljano. Mi bi bili na vse take in jednake vspehe ponosni, ko bi nas resnost življenja s silo ne vlekla v ironijo. Ko niti enega slov. zastopnika nimamo pri mestni upravi, niti enega slov. učitelja, niti jednega denarnega zavoda, niti jednega jurista, niti enega samega dnevnika v Clevelandu, edini neodvisni dvotednik životari, ki ne prenese božjega tedna, da bi ne pokazal vsega ubožstva na duhu, in sramotil v svoji prešerni neumnosti vse one, katerim ni vreden, da bi jim odvezal jermenja raz čevljev! Zato je usoda sama zahtevala konec demagogstvu, konec sleparij in stem rešila clevelandске Slovence sramote in srednjeveške teme. In kar mi pišemo sedaj, nočemo odpirati novih ran, nočemo clevelandsko naselbino sramotiti pred svetom, pač pa siršemu svetu razodeti velike boje, ki jih imajo svobodomiselnim in napredni sloji bojevati proti gotovi kliki, ki si je zapisala na svoj umazani prapor: brez sramu, brez narodne časti, demoralizirati vse, kar ne služi njej v korist, resne nasprotnike pa blatiti zato, ker se klika sama valja v blatu. Toda naš namen je, to sleparstvo razkrinkati in pokazati svetu, da dotlej slov. clevelandska naselbina ne bo zavzela v kulturnem

središču onega mesta, katerega bi morala že davno imeti, dokler se ne bo otrsela tistih parasitov, ki danes predstavljajo narod; in dokler ne bo napredna misel združila vseh napredne mislečih pod zastavo napredne ideje.

Našli bi lahko še veliko takih čudežnih atentatov na zdravo pamet, pa je vse to danes brez pomena, ker masa je danes poznala ves švindal te izpridene kaste, ki se živi vedno iz nemoralnih sredstev. Preje so vzdrževali srebrni dolarji matere božje nemoralneže pri vganjanju humbuga, sedaj pa avstrijske kronce pomagajo delati nečast slovenski javnosti. A pri tem vendar opažamo en videen napredek, to je, spoznanje praktičnega katoličanstva, ki pozna v sebi le izkoriščanje in poneumnenje ljudstva. V tem smislu imamo znamenovati velik napredek, ker današnje zavedno ljudstvo bi prve dni poglajalo iz svoje srede take čudežstvaritlje, ne bi se pa pehalo po shodih za njimi in se dalo iz ljubezni do takih prorokov še v roke trdim policijskim rokam. Vsaka šola nekaj stane, tako so to skušnje tudi Clevelandčani drago plačali.

Seveda, "Clev. Amerika" vganja svojo pot predpustno demagogstvo, a ne več s tistim vspehom kot nekda, ker vedne nove blamaže poosebljenega, puhloglavega urednika so pripomogle, da se tudi v tem oziru obrača na boljše in ne bo menda dolgo, ko bomo dobili v Cleveland pravi napredni list, ki bo resnično zasledoval vzgojo naroda in bodril ljudi k pravi narodni zavesti. Potem se bode začelo šele pravo kulturno delo med Slovenci. "Amerika" bo pa še imela dovolj časa rabutati socialistično gibanje in naročati iz vedno svežih štipendi nevsahljivega vira nove slike, s katerimi bo delala mučniško politiko za svojo brez glavo gugarijo! —

KONEC.

OTROCI.

(Času primerna skica.)

Pod naslovom "ali so otroci vredni upoštevanja?" denuncira "Journal", glasilo vsega zdravilstva za Ameriko, one poslanee (kongresmane) in bosse velikih kapitalističnih podjetij, kateri nasprotujejo takojšnji vstanovitvi urada za otroke v oddelku obrtnije in trgovine. "Journal" pravi med drugim tudi sledeče:

"Ali so otroci Zdr. držav vredni eno osminko toliko kot mrčes?"

Kongresni poslanec iz države Massachusetts, A. J. Peters, je stalvil gori označeno vprašanje na ljudskem shodu, ki je bil sklican z označilom "otroško delo" v Louisvillu. Kongresni poslanec Peters, je dokazal, da stane vlado nadzorstvo živali letno \$1,654,750; in urad za vrtnarstvo kar \$2,051,686. Preračunjeni otroški urad pa bi letno stal vlado le borih \$29,410. Delo tega urada bi bilo zasledovanje in nadzorovanje otroških delavcev njih moralnost ter integriteta. Temu se pa seveda nekateri velekapitalistični kongresmanji in drugi podjetniki, ki hočejo še nadalje izrabljati otroke ter si kovati kapital iz njih krvi, zoperstavljajo z vso svojo, s krvjo omadeževano črno dušo. Raziskovanje otroških delavcev po nekaterih krajih imenujejo, — vsiljivost napram svobodi posameznika. Gotovo! Otroci ljudskih šol so bili pod takim nadzorstvom že takoj od začetka.

"Journal" vsega zdravilstva za Ameriko zavrzuje nadalje ter pravi: "Brezdvomno, imeli bomo kmalu ligo za svobodo mladotnikov, katero bodo tajno vzdrževali premogarski in bombaževski baroni ter skoz njo zahtevali pravico za otroke, da smejo delati kjerkoli in kadar se jim zljubi.

Zajedno pa, ako naš kongres misli otročjo industrijo vredno toliko, kot je vredna sadna industrija ali pa vsaj eno desetino toliko, bo volil za vstanovitev otroškega zavoda takoj in brez pomsleka primerno svoto."

NAVADA POSOJEVANJA.

Posojevanje je občna navada. Vsakdo preklinja to navado in vendar vsakdo posojuje. Ljudje posojujejo vse, od denarja do knofa, od prijateljev, znancev,

kakor od nezancev in neprijateljev.

Prvi slučaj posojevanja se je menda pripetil, ko se je od Adama izposodilo rebro, da se je ustvarila iz njega Eva. Nato se je Eva takoj izročila Adamu, to je najhitreje povračilo posojila, kar se ga je do danes pripetilo. Adam je torej prejel velikanske obresti od svojega posojila. Poprej je imel eno rebro odveč, za katero pa je prejel lepo in zgovorno žensko z dolgimi lasmi pa s kratko pametjo.

Ljudje torej ne posojujejo na drobno ampak na debelo; tega se trdo in zvesto drže kapitalisti še dandanes po vesoljnem svetu.

Ko je rimski imperator Antony stopil na govorniško tribuno, je najpoprej poprosil občinstvo, da mu posodi svoja ušesa, to je bilit takrat, ko jih je samo najbolj potrebovalo. Danes govorniki v ljudno prosijo pozornosti. Če gremo slučajno v našem času med delavsko ljudstvo, bomo velikokrat slišali: "Daj, posodi mi tvojo moč." Ljudje, sosebno delavci, posojujejo svojo moč, katere nikdar nazaj ne dobe.

Nepoznanec nas sreča na ulici in nas prosi, da mu povemo koliko je ura; in kadar kak človek kaj prodaja občinstvu, stoječ ob ulici, vprašuje če mu moraš ali hočeš podariti eno uro časa. Mi si danes lahko izposodimo nekaj teh idej, a ne vemo, kdo je njih lastnik, jih torej ne rabimo nikomur vračati.

DR. LAWHCN

čudovito vspesen
 X-RAY ZDRAVNIK IN RANOCELNIK
 — je prišel —

Ta slavnoznani zdravnik, katerega so njegovi prijatelji, ki vedo vse njegove vspehe zdravljenja vsakovrstnih težkih bolezni prosili, je privolil v to, da ostane pri ATOMO RADIO INSTITUTU, na 81 West Randolph cesti.

Ta zdravnik je prinesel seboj čudovito vspešne, nove iznajdbe in metode, katerih se sedaj poslužujejo pri najboljših klinikah in bolnišnicah cele Evrope, posebno pa v Italiji, na Nemškem, Francoskem, Polskem, Norveškem in Švedskem. Njegov dober vspeh pri zdravljenju ljudi in pa dobro srčna metoda pri postopanju sta ga tako priljubila med ljudstvom, da ga povsod, kjerkoli je še zdravil, pa bodisi može ali žene ali otroke, višjega ali nižjega stanu imenujejo prijatelja delavskega razreda.

Stotine mož, žena in otrok, čaka pred vratmi njegovega urada od ranega jutra do poznega večera, da ga obiščejo, proseč ga, da jih ozdravi vsakevrste kroničnih in drugih bolezni. In vsak, ki pride k njemu, spozna v njem takoj najboljšega prijatelja, zato ker ga čudovito ozdravi s pomočjo zdravniške vede v zdravljenju takovih bolezni. Zdravnik sam vam da nasvet zastonj in vas osebno preišče z X-Ray aparatom v vseh slučajih, kjer je potrebno natnačne preiskave Vaše bolezni. To pomore zdravniku konstatirati vašo bolezen in ko natančno ve kaj je z vami, vas potem lahko hitro in popolnoma ozdravi. Ker ve vzrok bolezni, Vas najhitrejšo ozdravi, poleg tega pa je proti vam pošten in natančno pove kako bolezen imate in kaj morate storiti, da zadobite mir in zadovoljstvo popolnega zdravlja.

Ker ima vse najnovejše in najmoderneje iznajdbe zdravniških priprav v svojem razkošno opravljenem uradu vas lahko ozdravi v najkrajšem času.

Zapomnite si! On vas najprej zastonj preišče s X-Ray aparatom in vam pokaže kaj je z vami in potem vas šele sprejme za svojega pacienta. Ne letajte od enega do drugega zdravnika. Pridite k temu specialistu in dobite resnične in poštene fakte, ne da bi Vas kaj stalo in če se odločite za zdravljenje se ž njim lahko pogodite za ceno.

Vsak je dobrodošel! Zdravnik sprejme vsacega vljudno ne oziraje se na stan ali spol, ne oziraje se na bogastvo ali revščino, vsi, brez izjeme bodo ozdravljeni na isti način, to je popolnoma. Pridite še danes.

ATOMO RADIO INSTITUTE

81 West Randolph Str., nasproti Olympic gledališča, 2 nadstropje.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZIJO iz AVSTRO-
 OGERSKE v NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUTEJO IZ NEW YORKA:

Kaiser Franz Josef I. 20. aprila 1912. Deviška (prva) vožnja iz New Yorka.

Argentina 6. marca 1912 Alice 20. marca 1912

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

2 Washington St.,

New York, N. Y.

Nove pomladne in poletne,
 modne obleke za može in

dečke.

Najboljše blago dobite za
 najnižjo ceno, če
 kupite pri

THE
ATLAS
 CLOTHING®

JELINEK in MAYER, limitelja.

Vogel Blue Island Avenue in 16ta cesta.

Odprto vsak večer, izvenzmiš sredo in
 petek do 9 ure.

Odprto v nedeljo dopoldne.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
 od 8.—10. ure predpoldne
 od 1.—3. ure popoldne in
 od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
 814 Ashland Ave.:
 od 4.—5. popoldne.
 Ob nedeljah samo od 8.—10.
 ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte
 torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo
 iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoríš gostilno, ne zabi se obnerti do nas, kajti
 mi te bomo zadovoljili.

SLOVENSKI IN HRVATSKI JAVNI NOTAR ZA AMERIKO IN STARI KRAJ.

Sprejema tožbe. — Zagovarja in tolmači na sodniji. —
 Zahteva in iztirja odškodnine od kompanije za ponesrečene pri delu. — Dela pooblastila, kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaščine, dolžna pisma, itd. — Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju. — Izvršuje vsa v notarsko stroko spadajoča dela. — Cene vedno zmerne.

Matija Skender

5241 Butler Str., Pittsburg, Pa. Bell Phone 7-R Fisk.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez
 Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo
 brezplačno hrano na parnikih družbe,
 snažne postelje, vino in razna mesna
 jedila.

Pristanišče 57 North River
 vzhodje 15th St., New York
 City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj:

S. S. France (nov dvovijak) S. S. La Provence
 S. S. La Lorraine S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov dvovijak) S. S. Chicago
 S. S. Niagara S. S. La Touraine

Glavni zastop na 19 State St., New York. MAURICE W. KOZMINSKY,
 glavni zastopnik za zapadu, 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

DOPISI.

DELAJSKO POROČILO IZ W. AVSTRALIJE.

Moor River, W. Avstralija. Cenj. ured. Glas Svobode: —

Več rojakov me je vprašalo za svet pismenim potom, če bi bilo vredno, v Avstraliji naseliti se itd. Upam, da bo vsem vstreženo, da na vsa vprašanja odgovorim v Gl. Sv., ki ga rojaki gotovo naj-pazljiveje čitajo.

Da je v Avstraliji delavska stranka na krmilu, je pač ugodno za nas delavce, toda vlada sama ne more premeniti naravnih pojavov drugih razmer, ki so popolnoma drugačne kot v Ameriki. Posebno v zapadnem delu je dežela v začetnem razvoju. Industrije, to je tovarni, ni tu še nobenih. Rudarji na zlatih poljih in delavci na žagah so vsi dobro organizirani in imajo visoko plačo. Toda te vrste delavcev jo zmeraj več kot dovolj in jih je veliko brez posla. Lažje je dobiti delo na farmah, ki rastejo zadnje čase ko gobe po dežju. Pa farmer je pač povsod, in to tudi tukaj, sila skup plačnik. Navadno najmejo na delo "zelenice", ki jih obilo prihaja iz Anglije. Plača 7 do 12 šilingov na teden (1 šiling = 24c). Na ta način imajo parniške družbe zaslužek, naseljenec skušnje, farmer pa delavce po ceni.

Mislím, da je malo ameriških delavcev, ki bi jim taka plača dišala. Delavski stranki ne more biti dovolj tako izkoriščanje, pa ker dežela potrebuje ljudi, ne kaže omejevatí naseljevanja.

Kot je menda marsikomu znano že, je zapadna (West) Avstralija dežela zlata. V tem oziru je ta kolonija prva med zedinjenimi državami Avstralije, dasi je bilo v tem kotu dežele zlato že pred 25 leti komaj odkrito. Tudi poljedelstvo obeta postati imenitna stroka v deželi. Prej je bila kolonija obsojena, da ni "za bele ljudi puščava brez vode". Sedaj pa derejo poljedelci vzhodnih kolonij v čimdalje večjem številu semkaj; tudi iz južne Afrike iz celo iz Zjed. držav Amerike, jih pride veliko. Industrijalnih delavcev tukaj ne manjka; moram reči, da kdor ima pogum in potrpljenje, Avstralija ni zadnja dežela na svetu!

Podnebje je jako prijetno; v šumih zaposleni ljudje celo leto žive v šotorih iz driliha; take vrste "hiša" je pripravna za "mu-fat", ker jo človek zviže in stisne pod pazduho, kot se tu o njej govori.

Koder je voda za namakanje zemlje, se da pridelovati vse, od koruna do pomaranč, seveda je treba prej drevje zasaditi in ga obkroževati. Da bi z kmetijstvom kdo obogatil, ni velike nevarnosti. Neumorni ljudje si vkljub temu iščejo dom in neodvisnost na zemlji, ki pa ni povsod rodovitna; ker pa je dežela še silno slabo naseljena, je vedno še dobiti velika zemljišča. Vlada pomaga novemu naseljniku po možnosti. Plača mu polovico merjenja in vsak dobi 160 akrov zemlje brezplačno. "Homestead" zemlja stane od 3 do 5 akrov, kar je navadno izplačljivo v 20 letih.

Pri zadnjih volitvah v legislaturo, si je i tukajšnja lokalno vlada osvojila delavska stranka, ki namerava odpraviti vsako nadaljno razprodajo zemlje. Dajala se bo zemlja odslej samo 20 let v najem. Nadalje namerava delavska stranka pokupiti vsjo zemljo, ki je v rokah zasebnikov, da postane tako vsa zemlja državna last, t. j. ljudska last. Sedaj imajo že 3 avstralske države delavsko vlado; zvezna vlada je pa ravnotako že več let v delavskih rokah in najbrž tudi v naprej ostane.

Kdo naj popiše duševne muke kraljevega angleškega lorda, guvernerja in drugih takih importiranih lokalnih guvernerjev, ko morajo pri javnih ceremonijah "drgniti rame" z rudarjem — predsednikom Fisher-jem, ali pa s tukajšnjim min. preds. Scad-an-om, ki je tudi vihtel kladivo v svojih mlajših letih! Pozlačenim nazadnjakom kapitalistom sta jako "nevarna revolucionarja — utopista" — ultra socializmom sta zopet prepočasna in premirna. — Moža sta pa po mojem mnenju gotovo na mestu, dokler množica ljudstvo zaupa tako odgovorni mesti. Zadnje čase živimo v znamenju štrajkov, kar se namreč tiče Amerike in Evrope; Avstralija bo pa

štrajke kmalu vrgla med pozabljene križarske vojne! Kaj vendar to koristi delavcem, če si pribori-jo par centov večjo plačo, dokler kapitalisti in njihovi barantači kontrolirajo ceno vsakdajnim potrebinam. Recimo, naj "zmaga-jo" mesarski delavci, posledice: dražje meso — in mesarski magnati napravijo še profit!! Železniška družba zviša vozniško, itd. Ljudstvo trpi vsled štrajka. Edino, kar se je doseglo potom štrajka deloma, je osemurno delo. Dokler ne govorimo o šesturnem, se na štrajke ne bi imelo toliko držati.

Orožje, s katerim edinim delavci lahko pomorejo sebi in svoji družini, je glasovnica. Strokovna organizacija še ni dovolj; treba je politične zveze vseh produktivnih delavcev. Taka organizacija je n. pr. avstralska "Labor Federation", ki ima na čelu može, kot so Fischer ali Haywood; potom takih mož se nekaj doseže; imenovana sta dognala, zakaj mora plačati delavec za ducat jajec 40 centov, ko jih kmet dobi samo za 10c. Ameriške organizatorje čaka na tem polju še veliko dela, ker do sedaj so še malo, ali nič storili.

Boj socializma je političen boj delavcev, bolj kot razredni. Vse am. korporacije so potrebne in nepremagljive, dokler ne prevzame njihovega posla — lastni-ne, sama država. Ker vidimo z lastnimi očmi, da je to mogoče, upajmo, da tudi Amerika ne ostane še dolgo — zadnja.

Kosmos.

Franklin, Kans.

Cenj. g. urednik: —

Dela se tukaj sedaj dobro; pride zopet čas, ko bodo premogari počivali in igrali "Duraka".

Tukaj ni druge industrije kakor črni premog; delo se težko dobi in je povsod dosti ljudi.

Na društvenem polju bolj dobro napredujemo. Imamo društva vseh vrst; potrebujemo samo še kakega žvižgalnega kluba; naj tudi ti isti kaj časti živjajo, ki dobro žvižgajo!

Kansas država je suha in šerifi strogo preiskujejo hiše, kjer se pijo opojne pijače. Mnogokrat jim služijo voluni, ki dobro vedo, kje kapljica teče. Posebno neki Italijani, Toni Mongamari je v tem prekosil vse dosedanje špijone Amerike in Evrope. In res je bil v službi šerifa tri mesece in "deloval" za temperenclarje, njegova žena pa je doma prodajala — o-pojne pijače! Dobil je sedaj 6 mesecev zapora in zašit za \$500 globe! Jamo je kopal drugim — pa je tudi sam vvanjo padel. Stara reč.

Pozdrav rojakinjam!

(Me nekaj srce boli in zato moj čuden pozdrav!) S. V.

Chisholm, Minn.

Gospod urednik: —

Hočem nekoliko "razviti" svoje "ideje" v cenj mi listu Glas Svobode!

Slovenci v Chisholm prav dobro napredujemo; imamo raznovrstna društva: politični klub; dramatični klub, avstrijski (!) pesalni klub, in potem imamo še "kimo" katoliški klub, katerega se nam je najmanje bati, ker ples odobruje in je redno na programu!

Imamo tudi socialističen klub, ki ima pa to "napako", da svoje ude ne goni v cerkev in spovedi, in širi se govornica iz kanceljna dol da, ako "ledih in frej" fant pristopi prostovoljno v soc. klub, se ne bo mogel poročiti v cerkvi (!) da slov. dekleta ne ljubijo socializma itd.

Čeprav je prestopno leto, in je z "ohetii" bolj dobra, (imamo po tri naenkrat), vendar so naš gospod župnik povišali svoj "božji" blagoslov; do sedaj je stal \$10, sedaj \$15.00.

Mladi fantje res že obupavajo nad toliko draginjo nebeške tvarine, ki ji pravimo "blagoslov"! A. E.

Black Diamond, Wash.

Cenj. ured. Gl. Sv.: —

Ker je to moj prvi dopis v Glas Svobode upam, "ne bo splaval povodi"!

V zadnjem dopisu iz tega mesta sem čitala, da se dela tu stanovito. V novem letu smo začeli pa bolj počasi in ne svetujem rojakom sem za delom hoditi.

Društvene razmere so pa kljub temu povoljne. Posebno dobro napreduje novo društvo "Slovenke v boj za svobodo" št. 91, spadajo-

če S. S. P. Z. Prihodnji mesec imamo za sprejem zopet dve novi članici, tukajšnji napredni Slovenki. Le tako naprej Slovenke! pristopajke k društvu; priljubljenost je dana in stroški tudi niso bogvejak. Malo organizacij, da za tako mal asessment dajo podporo, kot ravno društva, spadajoča k S. S. P. Zvezi. Če bi bile Slovenke v B. D. toliko složne kot možje Slovenci, bi moralo biti pri vstanovitvi najmanj 30 soustanovnic! Društvo mora napredovati!

4. feb. t. l. smo zvolile dr. odbor za tekoče leto. Izvoljene so sledeče uradnice: Predsednica, A. Tratnik; podpredsed. Matilda Petchnik; tajnica, Franja Kramer; zapis. Franciška Klančnik. V gospodarski in bolniški odbor: Antonija Mlinar in Genovefa Podkrajnik.

Pozdrav društvam S. S. P. Z.

Frances Kramer, taj.

Gilbert, Minn.

Glas Svobode: —

Imamo turškega pašo v naši naselbini. Ne verjamete? Njegovo ime je Rev. Pirmat, prej pastir-joč v Aurora, Minn.

Ne dolgo po tem, ko je prišel v Gilbert, je zvedel, da v naselbini obstoja društvo Slov. Svobodni-selne Podp. Zveze. Izrazil se je go-spod Pirmat o Aurorčanih precej slabo: "Že na Aurora sem pustil kup smeti, ki ga nisem mogel po-mesti".

Iz tega bi lahko kdo sklepal, da je on živa metla.

Kar še pa tiče naše naselbine in svobodomiselnih rojakov, bi svetlovali g. Pirmat, da se zato kolikor mogoče malo briga. Mi čutimo namreč, da nam je vsak duhovnik ovira k napredku. Priporočam pa mu, da rabi za cerkev za nauk Kristov in ne v napadanje socialistov in politike. Ali mar menite Rev. da smo v prelepi slovenski deželi, kjer je klerikalizem gospodar in kjer se tako pleše kot S. L. S. hoče. Ali Vas je morebiti strah naše probuje. Morda je pa pred durmi doba, o kateri nam je pel nesmrtni dr. France Prešeren: Vremena Kranjcem bodo se zjasnila, Jim lepše zvezde kot nekdanj si-jale!

Well, nekaj podobnega mora že biti, vederemo! Ker pa se vedno le straši s peklom, naznanjam ro-jakom tužno vest, da vraga in pe-klá bati "ni pravda" —, ker pot v pekel še ni odkrita in čaka na Columbusa II.

Bratom S. S. P. Zveze pa ključem neustrašno naprej za svobodomi-selne ideje in svojo močno orga-nizacijo!

Izpod metle.

Chicago, Ill. Feb. 1912.

(Poslano.)

Cenj. ured. Gl. Sv.: —

V Chicago z delom bolj počasi napredujemo, kakor tudi v drugih zadevah, ali iskra napredka tli tudi v sreih čikaških Sloven-cev, in iz te iskre bo počasi vsplam telo veliko ogorčenje v splošnem tudi pri nas v Chicago, kakor kažejo sedajne razmere in nov duh napredka.

Leto dni je temu, kar se je vstanovil Slov. obrambni politični klub, ki ima nalogo, naše rojake in državljane poučiti v eni tistih ved, ki ni dobiti v nobeni knjigi in ne v predalih kakega slov. časopisa, te ali one stranke, ampak ki se da le učiti in pridobiti iz knjige praktičnega življenja.

Priznana stvar je, da so politični klubi prepotrebni in koristni za vsak narod, posebno za razceplje-ne ljudi, kakor smo Slovenci v Chicago.

Nekoliko izobrazbe ima že naš narod; na političnem polju pa no-bene, skoraj nič. Ljudje vedo pre-malo o tem in onem; koliko naših ljudi trpi ponedolžnem in se jim kratijo državljanske pravice; za-kone obračajo zakonodajci kakor hočejo. Slov. ob. polit. klub si je pa vzel nalogo, da svojim rojakom ravno v tej točki pomaga, seveda mora biti članstvo istega dosti ve-liko.

Irei so prvi narod v Ameriki, ki so spoznali politično obrambo v lastnih pol. klubih; rezultata upa-mo nam ni treba obdelovati. Iz teh klubov je vzklikla irska politika, njihovi bossi, škofje, organizatorji itd. Sila koli lomi! in oni so bili v sili, iz katere so se junaško izvi-li, ko bi rod slov. v enakem polo-

žaju podlegel. Politika je pač že zagospodovala na vseh niansah našega življenja. Imamo kljub te-mu org., kjer se uganja graft in ničeven boj za častna mesta.

Napake vidiš danes povsod, pa jih ne smeš povedati (čeprav bi bilo potrebno in koristno), ker kazni in preziranje je plačilo za-to. Slov. ob. politični klub je pa pravi tabor, kjer ima vsak pravo-vice zahtevati svoje. Udje istega plačajo 10c mesečno. Iminentne člane ima že ta klub: sodnike, od-vetnike, notarje, trgovce in de-lavce vseh strok in dobre govor-nike ljudske misli. Moč mu daje prihodnost; sila in vpliv trda tla. To da misliti. Pomaga udom v vseh ozirih brezplačno v sodnijskih zadevah itd.

Tiranizma od raznih ljudi ima naš narod dovolj; ni se čuditi, da si želi izhoda iz te kaluže in prav je tako! In kdor ho pristopil v našo vrsto, mu ne bo žal. Slov. ob. polit. klub ve, kaj ga čaka in kaj se od njega zahteva. Da bi bi-lo potrebno in koristno, da bi se i-po drugih naselbinah vstanovili e-naki klubi, nam ni potreba nagla-sati. Slovenci se morajo enkrat o-prijeti takih sredstev, s katerimi jim bo mogoče priti do zaželenih ciljev in nad: do politične in stan-ovske osvoboditve, da bo njego-va beseda malo več veljala, kot je to slučaj danes!

Za pojasniti se je obrniti na predsednika Slov. ob. polit. kluba v Chicago, Ill., ali pa na slov. jav. notarja. Seja kluba je vsako 4. nedeljo v mesecu v Hallmes Hall, 21. Place.

Za odbor:

Fr. Spolar, predsednik, 2008 Blue Island ave., M. Milar, taj., 2228 W. 22. St., Jos. Ceferin, blag. in Anton Prešeren, javni notar, 2128 W. 21. Pl. Vsi v Chicago, Ill.

Indianapolis, Ind.

Uredništvo Glasila: —

Zimo imamo jako hudo, da je stari Amerikanci hujše ne pomni-jo. Delavski položaj je pa z eno besedo: vreden piškovega boba. Brezposelnih je v tem mestu na stotine in ne svetujem rojakom sem za delom hoditi.

11. feb. je dr. "Danica" št. 22 S. S. P. Zveze na svoji mesečni seji sklenilo, da bo dr. plačevalo po \$3.00 tedenske bolniške podpore tistim članom, ki niso še 6 mese-cev v zvezi. V dr. blagajno se plačuje 25c mesečno; kakorhitro je pa član 8 mesecev pri društvu oz. Zvezi prejme \$8.00 tedenske podpore.

Vsak zaveden Slovan ima prost pristop v S. S. P. Zvezo. Vstopnina \$5.00; mesečni asessment \$1.25; za-to prejme \$8 tedensko in \$500 u-smrtnine. Zdromite se vsi iz spaj-na in pristopajte k tej organiza-ciji!

Opozarjam bolniške obiskoval-ce, da redno obiščejo bolnega čla-na in pri sejah točno o stanju bol-nih bratov poročajo. Člani so pa naprošeni, da redno plačujejo a-sessment. Društveno ne bo več plačevalo za zaostale v plačilu. —

Kdor ne bo do 20. v mesecu pla-čal, se ga pristeva suspendiranem. Leta 1911 je društvo plačalo \$63 ases. za razne člane. Kedo je kriv, da ni denar v dr. blagajni?

Bratski pozdrav vsem!

Jos. Pushnar, preds. dr. št. 22 S. S. P. Z.

2820 Clevelage St.

N. B.: Društveni zdravnik je Dr. J. P. Teter, 2617 W. Michigan St.

Neodločen.

Nekaterim ljudem je ne mogoče hitro se odločiti za kako stvar. — Zadevo vlečejo in odlašajo od dne do dne, če nimajo pri strani ka-kega človeka, da jih v odločitev prisili. Oni so vedno odvisni od drugih. Iz lastnega nagiba ne sto-re nič. V boleznih ne bodo celo o-pustili delo ali zavživali koristna zdravila, akoravno vedo, da se mora nekaj ukreniti v prid zdravju ali bolečinam. Če imajo te vrste ljudje dobre prijatelje, se lahko smatrajo srečnim. V slučaj-ju bolehanja v želodcu ali čreves-ju, bolečinah v prebavnih orga-nih, ali v izgubi teka in drugih boleznih, priporočaj jim zavživati Trinerjevo ameriško zdravilo gorenko vino, in s tem nasvetom iz-polneš svojo največjo naklonje-nost napram njim, ker om. zdra-vilo leči zabasanost, glavobol in križabol, izgubo krvi, nervoznost, srčno hibo, slab početek po jedi in dr. V lekarnah. Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Zdravljenje v 5 dneh

VARICOCELE
HYDROCELE
BREZ NOŽA
IN BOLEČIN.

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicoceci, Strucfuri; dalje ozdra-vim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezní tičočih se moških.

Popravite Vaše zdravje.

Ozdravim pozitivno želodec, pljuča, ledice in nepravilne v jetrih. (Za neuspešno zdravljenje ni treba plačati.)

**TAJNE MOŠKE
BOLEZNI**
ZGUBA NAGONA, BOLEZ-
IV LEDICAH IN JETRIH
zdravim hitro za stalno
in tajno. Živčene one-
moglosti, slabost, na-
por, zastrupljenje in
zguba vode.

**ZASTRUPLJEN-
JE KRVÍ**
in vseh drugih kožnih
bolezni, kakor prišče,
lucije, onemoglost itd.
**ŽENSKÉ
BOLEZNI**

beli tok, bolečine v oza-
ture, garje, otekline,
podju in druge organ-
ske bolezni zdravim za
stalno.

Preiskovanje brezplačno. Govorimo slovensko.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago
med Randolph & Lake
Odprieto od 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjut. do 4 pop.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje druš-tvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebsčin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

**J. F. HALLER
GOSTILNA**

prve vrste.
Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likorji. Tel. Canal 3096.

2103 Blue Island Av. cor. 21. St

SVOJI K SVOJIM!

"Ali že imate gramofon? Ali i-mate slovenske gramofonske plo-šče? Rabite li uro, verižico, prstan ali kakoršnosibodi zlatnino in sre-brnino? Vse to najdete v našem ceniku, ktereга Vam pošljemo za-stonj, in poštne prosto, samo pišite ponj."

A. J. Terbovec & Co.
Nasledniki:

Derganc, Widetič & Co.

1622 Arapahoe St., Denver, Colo.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se
mrzel in gorak prigr-
zek. Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

velike Dvorana za druženje in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimске in spomladne obuče.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kako-vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Bank.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street

Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

**SLOVENCÍ POSEČAJTE
"Little Bohemio"**

kjer se toči izborna impo-
rtirano pizenako, Anheuser
Bush in Olympia pivo.
Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina
in smokke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bliži-
ni Blue Island Av. in zap. 18. ul.

ITALIJO

IN

ADRIJO

PO STARI IN ZANESLJIVI

CUNARD ČRTI

VSTANOVLJENA 1840.

Ogrsko-ameriška postrežba

Iz New Yorka v Reko via Gi-braltar, Genova, Neapolj in Trst.

Novi moderni parniki na dva vijaka.

Posebno izbrani za to plovbo:

SAXONIA - - 14.270 tonov
IVERNIA - - 14.210 tonov
CARPATHIA - 13.600 tonov
PANNONIA - - 10.000 tonov

CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.

S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago.

or Local Agents Everywhere.

G. VOKOUN

1411 W. 18th St., Chicago.

V moji

trgovini se do

be prve vrste

cigare, dobre

svalčice in raz-

noličen tabak

iz vseh dežela.

Slovenol, oglašajte se pri meni!

Telefon Canal 2301 Popravljalnica

dežnikov in pip.

"Slovenian Club" Saloon

V STRINGTOWN,

RAZNO IN DRUGO.

Vatikan in Portugalska republika. Portugalska republika kaj živahno nastopa za svojimi proticerkvenimi cilji. Lizbonskemu patrijarhu je prepovedala stanovati v njegovi palači, katero je vlada konfiscirala, zato ker se ni pustil vpisati kot portugalski državni uradnik, s čemer bi pridobil pravico do državne penzije in mnogo drugih ugodnosti. Tudi škofje in večina duhovščine je sledila svojemu poglavarju, tako da je sedaj vseporno duhovnikov in celo nekateri škofje so navezani na direktno miloščino, mnogo njih je pa zapustilo Portugalsko, ter odšlo širom sveta. Sv. Stolica, na kateri sedi papež Sarto, je seveda silno užaljena, toda mnogo si ne more pomagati, ker vse one farje, ki hujskajo proti vladnim odredbam enostavno zapro, tako da ni hujskanja veliko. Portugalski poslanik v Vatikanu je podal demisijo, ker baže ni mogel sam več gledati tarnanja teh popov, ter se noče več povrniti v Rim, odkoder je odsoten že nad 3 mesece. Portugalski vladi pa to ni všeč, ker vzlic svoji odločno protiklerikalni politiki hoče z Vatikanom ostati v politični zvezi, ker upa na ta način Vatikan prej ugonobiti. Tako je ta neljuba afeta dala papežu in njegovemu sekundantu Merry del Vall-u priliko za protest, ki bo silno oster, ter izide v najkrajšem času. Pomenil seveda ne bo veliko ker se pametni ljudje vatikanskim protestom že davno od srea smejejo. Le škoda da stara konservativna Avstrija še vedno tiči v sponah jezuitov: Čez sto let bo boljše.

Kako se naredi slana voda za nasoljenje mesa. O tem piše 'Kmetovalec': Na vsak način je boljše soliti meso v raztopini soli, kakor ga s suho soljo potresati. V zadnjem slučaju se meso ne pokrije popolnoma z razsolom, ki se šele tvori. Ker razsol hitro odteka od mesa, ki leži na vrhu, in ker se meso, ki ni nasoljeno ali v razsolu, ne nasoli dosti in se lahko pokvari, zato je treba meso večkrat skrbno polivati z razsolom, ki se nabira na dnu posode. Če to poživljanje zanemarimo ali če ostanejo zračni mehurci med posameznimi mesnimi kosovi, potem se meso lahko izpri. Kadar rabimo sol naravnost, takrat ta močno izvleče redilne sokove iz mesa in tekočina, ki nastane pri takem soljenju na dnu posode, je najmočnejša mesna juha, ki je pa preslana in zato ni porabna. Če pa napravimo razsol, t. j. če raztopimo sol v vodi, tedaj meso izgubi manj redilnih sokov, in vendar se dobro nasoli. Pri takem ravnanju je nevarnost za pokvarjenje mesa veliko manjša. Zmes za namakanje in soljenje mesa, ki se je vrlo dobro obnesla in je zlasti po Angleškem v navadi, sestoji iz 1 kg soli, 1½ dg solitra, 16 dkg sladkorja in iz toliko dišav (popra, česnja itd.), kakor je primerno okusu dotičnega kraja. Vse to se raztopi, oziroma pomeša v 6 litrah vode. Na 100 kg mesa se računa 26 litrov te raztopine. Solter naredi meso trpežnejše in lepo barvano. Svariti je pa pred večjo množino, ki zdravju škoduje. — Prevelika množina solitra dela meso pretrdo in nitkasto. Prav ugodno deluje sladkor, ker ohrani meso mehko, sočno in okusno. V omenjeni raztopini naj ostanejo manjši mesni kosi 10 do 12 dni, večji pa 3 do 4 tedne.

Koliko velja kardinalski klobuk. Rdeči kardinalski klobuk se ne dobi zastoj. Nositelj ga mora proketo drago plačati. Pred slavnostnim zborovanjem kardinalskega konzistorija mora vsak novo izvoljeni kardinal založiti 13.000 lir za honorar oziroma napitnino 44 ljudem. Volitev sama velja kardinal 10.000 lir. Po starem običaju mora izvoljeni kardinal dati sveti propagandi vere 3000 lir v dar. Za ta dar dobi nov kardinal malovreden prstan in v slučaju, da bi umrl v Rimu, mu propaganda oskrbi slovesni pogreb. Dalje plača novi "rdeči duhoven" 12.000 lir za kolke, za tri bogate pojedine (Krist, sin človekov in imel kam glave položiti) in za razne dobrodne namene visoke darove, ki dosegajo velike svote, ker "potrebni" in "v uboštvo se nahajajoči" jetnik skuša izkoristiti na rafiniran način dobrovoljo novoizvoljenega. Celotni izdatki za rdeči klobuk znašajo toraj

okrog 60.000 lir. Še dražji je rdeči klobuk zunanji kardinalom, ker morajo plačati visoke potne stroške osebam, ki jim prinesejo klobuk.

Nenavadne verske vaje. — V Talvilu na žiriskem jezeru se je pojavila zelo čudna sekta. "Pobožna" sekta je bila najela veliko dvorano, kjer je imela "verske" vaje. Policiji se je zdela vsa stvar sumljiva pa je poizvedovala. Nekega lepega dneva, ali bolje rečeno noči, je nenadno udrila v dvorano, kjer je sekta pravkar opravljala "versko" vajo na ta način, da je plesalo več nagih deklet. Policija o zadevi skrivnostno molči, a kljub temu so prodrle v javnost vesti o divjih orgijah. Aretirali so celo vrsto oseb.

Koliko židov je na svetu? List "Nature" prinaša statistični pregled vsega židovstva. Iz pregleda je razvidno, da je na celem svetu 11.817.783 židov, od teh jih živi v Evropi 9.942.266. V Ameriki jih je 1.894.409, v Aziji 522.635, v Afriki 341.867 in v Avstraliji 17.106. Največ židov je na Ruski: 5.110.548; v Avstriji 1.224.899, na Ogrskem 851.378, na Nemškem 607.842, v evropski Turčiji 282.277, v Rumuniji 238.275, na Angleškem 105.988, na Francoskem do 100.000, v Italiji samo 52.115. Izmed velikih mest ima največ židov Novi Jork: 1.062.000; Varšava jih ima 204.712, Budimpešta 186.047, Dunaj 146.926, London 144.300, Odesa 138.935, Brooklyn 100.000, Berlin 98.893, Lodža 98.671, Chicago 80.000, Solun in Filadelfija po 75.000, Pariz 70.000, Carigrad 65.000, Vilna 63.841, Amsterdam 59.065, Jeruzalen 53.000 in Lvov 44.258.

Indijska žena. V Indiji se omoži vsako leto 255.000 deklet s petimi leti, dva milijona deklet z 8 do 9 leti in 6 milijonov v starosti 10—16 let. Približno 9 milijonov deklet se poroči v starosti 15—20 let. Seveda je v Indiji življenje povsem drugačno. Deklice so mnogo prej zrele kot pri nas. Vendar ne more biti pri večini tamošnjih zakoncev govora o ljubezni, ker so pač še otroci. V Indiji je več milijonov mater, ki so stare šele 13—14 let in starih mater, ki štejejo 25—28 let! Ženska je v Indiji sužnja, njeno življenje ne velja nič.

Ženske pri Eskimotih. Na najvišjem severu zemlje, kjer vlada večni led in sneg ter imajo celega pol leta temo in mrak, žive Eskimoti. V deželi Greelandski so veseli rojstva deklice prav tako, kakor rojstva dečka. S 13. letom gre do otroci k birni, z 18. letom se može in ženijo. Dekleta se pokore staršem, ki sami izbere ženina. — Žene imajo zlasti mnogo dela z raztelesenjem in uporabo rib in u-bitih morskih psov. Male ženske imajo prav čedne obraze in najlepše, zelo majhne nožice. Oblečene so večinoma v moške obleke, torej v hlače in kožuhe. A vse se kmalu postarajo.

Izumitelj revolverja. Pred petdesetimi leti, dne 9. jan. 1862., je umrl v Hartfordu v Ameriki polkovnik Samuel Colt, ki je bil izumil revolver. Samuel Colt je živel jako nemirno življenje. Rojen je bil 19. jul. 1814. v Hartfordu in je vstopil v delavnico svojega očeta rokodelca; v šolo so ga poslali šele leta 1828., v Amherst. Negovemu nemirnemu duhu pa ni ugajalo tam in je ušel svojim učiteljem ter vstopil v službo na ladji, ki je plula v Vzhodno Indijo. Ko se je vrnil s potovanja, je zopet vstopil v hartfordsko tovarno, kjer pa ni dolgo ostal, ampak se je klatil po Združenih državah in angleških pokrajinah ter se izdal za dr. Colta. Predaval je o kemiji in prirodnoznanstvu ter zaslužil obilo denarja, ki so mu ga bila donesla predavanja in izumil revolver. To misel je uresničil s pomočjo denarja, ki so mu ga bila donesla predavanja in leta 1835. je dobil od vlade prvi patent za svoje revolverje; bil je šele 21 let star. Ustanovila se je družba, ki je pričela s kapitalom 300.000 dolarjev izdelovati revolverje; sprva pa je bila kupčija tako slaba, da je družba leta 1842. prenehala z izdelovanjem. Pozneje pa se je stvar predruščila in kmalu so bila naročila tako mnogoštevilna, da tovarna sama ni mogla zadovoljiti vseh naročil, čeprav so se ustanovila podobna podjetja tudi že v Rusiji in na Angleškem. Toda iznajdljivi Coltov duh se ni zadovoljil z izumom revolverja; izumil je tudi podmorsko baterijo,

velike moči in močnega učinka in že leta 1843. je položil podmorski kabel od otoka Coney v Atlantskem oceanu do Novega Jorka.

Rudarska stavka v Bosni. — V Kreki je ravnateljstvo ondotnega državnega rudnika 18. z. m. nedomoma odpustilo osem rudarjev, ne da bilo navedlo vzroke. Dne 22. z. m. je odpovedlo ravnateljstvo delo še devetemu delavcu, ki je zaupnik rudarske organizacije. Na to podjetniško samolastnost so odgovorili rudarji s solidarnostno stavko. Vsega vkup stavka nad 600 rudarjev. Stavkujoči so poslali deputacijo k okrožni oblasti, ki je izjavila, da delavci ne gredo prej na delo, dokler ravnateljstvo odpuščenih delavcev ne sprejme zopet na delo. Nadalje so predložili rudarji še druge zahteve, da se jim ugodno.

Zatiranje delavskega gibanja na Ruskem. Na Ruskem so zopet pričeli preganjati delavce, ki se organizirajo. Carski nasilniki zapirajo osebe, ki delujejo v zakonitih delavskih organizacijah, kakor predsednike, tajnike, odbornike, poročevalce na zborovanjih itd. Vse to uganjajo samo zategadelj, ker pripadajo dotičniki socialno demokratični stranki. Nekaj mesecev sem pa se "rešujejo" vse obtožbe proti zavednim delavcem administrativnim potom, to je, obtožence kratkomalo pošljejo v severne pokrajine ali pa v Sibirijo; vse to pa uganjajo carjevi hlapci, zategadelj, ker nimajo nikakih očitnih dokazov, proti zavednim proletarcem. Meseca novembra 1. l. je udrila policija v delavski izobraževalni klub "Znanost" in v prostore zveze pekov in krojačev ter je aretirala naenkrat 70 oseb. Posledica tega je bila, da je izobraževalni klub zaprt in da še danes sedi 30 njegovih članov v zaporu. Zategadelj se je pojavila med delavstvom sumnja, da so ta preganjanja sad provokaterstva; ta sumnja se je širila bolj in bolj ter zbujala med delavstvom veliko paniko, tako, da je bilo sleherni delo po organizacijah onemogočeno. Šele odkritje vnebovpijoče aret. in obsodbe soc. dem. posl. druge dume je zopet vzbudila rusko delavstvo iz mrtvila in kljub novim provokacijam ohrane se ruski proletariat polagoma prebujajo.

Blagoslov tripolitsanske pustolovščine. Za tripolitsansko vojno navdušeni italijanski kapitalistični in meščanski listi pišejo med drugim: "Sicilski kmetje bodo prvi uživali blagoslov nove kolonije." V socialističnem humoristično-satiričnem listu "L' Asinu" osvetljuje stavek Camillo Prampolini z naslednjim razgovorom med Arabcem in italijanskim vojakom. Arabec: "Zakaj ste prišli v našo deželo in ste prinesli s sabo smrt in opustošenje? Kaj smo vam storili hudega?" Vojak: "Prišli smo, da poiščemo nove zemlje." Arabec: "Ali vam nič več ne zadostuje zemlja vaše domovine?" Vojak: "Zemlja pri nas doma... Ta... ta ni naša. Ta je vsa last naših visokih gospodov, baronov, grofov, knezov in ti puščajajo zemljo celo večinoma neobdelano. Od tega nimamo mi prav ničesar, da v daljni Afriki moramo iskati dela, da ne umremo lakote!" Arabec: "To je čudovito! Doma nimate moči, da bi si osvojili zemljo, sem pa prihajate, da jo vzamete?" Vojak (presenečen od opombe, umolkne.) Arabec: "Alah je velik. Ako vam podeli zmago in nam vi odvzamete našo zemljo, kateri delež dobiš ti od tega roparja?" Vojak (z boleznim usmevom, kakor bi vonjal pečenko iz kuhinje svojega gospodarja): "Eeh, prav tako sem obupan kakor sveti mučenec. Vaša zemljišča dobi — to se razume — tisti, ki jih lahko plača, in ti misliš, jaz imam denar?" Arabec: "Torej jih kupijo tvoji rojaki?" — Vojak: "Tudi ne; ti so prav tako revčki kakor jaz!" Arabec: "Pri bradi preroka, kdo pa vendar dobi deželo?" Vojak: "Kdo jo dobi? Naši gospodje seveda, naši gospodarji!" Arabec (osupnjen): "Prav tisti, ki puste zemljo tvoje domovine neobdelano?" Vojak: "Tako je pač! Ti in njih prijatelji sami sede na denarni vreči; mi delavci nimamo ničesar drugega kakor dvoje rok." Arabec: "Alah, Alah! Zelo imenitno! Vi torej pridete semkaj, da morite in se daste moriti — ne zase — ampak za tiste vaše krasne velike gospode? Prijateljček, nikar mi ne zameri, tako prebrisane kakor ste vi, se pri nas — kamele!"

50.000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitev moči, reumatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicih in v mehurju. Ako ste izgubili nado in ako vam priseda zabada de denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico**, katero vam nemadoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapominite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicag. Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s katero pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo tako pošlite.

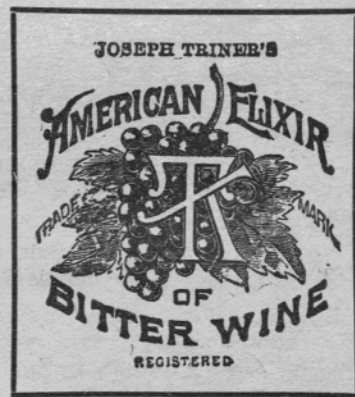
Ime.....
Pošta..... Država.....

Na dobrem glasu.

Maló je na svetu zdravilnih pripomočkov, ki so na dobrem glasu, vsako sezono v letu, v vseh krajih dežele in vseh slojih ljudi. Najbolj znani od takih pripomočkov je:

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Vzrok tega dobrega imena je, ker je ta zdravilni pripomoček velikega dobička v tolikih slučajih bolezni človeškega telesa. Narejeno iz najbolj bogatega in čistega rdečega vina in izbranih medicinskih želišč in je narejeno v to, da ozdravi obolele ude prebave. — Odstrani:

Bolečine želodca,
slab počutek po jedi,
teško spuščanje vetrov,
ščipanje,
slabo prebavo,
zabasanost,
nervoznost,
zgubo, teka, švohost,

in uredi težko oddajenje hrane. Je jako dragoceno v vseh takih boleznih, kjer se pokaže švohost telesa in kjer je kri slaba. Moralo bi se rabiti v vseh boleznih želodca, jeter in za nepravilni tok krvi.

Za dobiti v lekarnah.

Ne jemljite cenih, slabih ponarejenj.

JOS. TRINER

IMPORTER & EXPORTER,

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

IŠČEM

svojega brata, Frank Ermenc, iz Ljubnega, št. 8 Sp. Štajersko. — Če kateri rojakov ve njegov naslov, naj mi to sporoči. Če pa sam to čita, ga prosim da se mi javi.

Tony Ermenc

Box 198 Bear Creek, Mont.
(2-24-12)

Slovenec in Hrvat se priporoča kot domač vinotržeč

STEVE JAKŠE,

izdelovalec in prodajalec vina na debelo. Se priporoča za obila naročila! Naslov:

STEVE JAKŠE,

Box 657 Crockett, Cal.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

ODVETNIK

PATENTI

CARL STROVER

(Sobe števil 1009)

133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.
TEL. 3989 MAIN

PILLSBURY'S BEST FLOUR

40 LET

v kupčiji.

Kakovost vedno ista.

Povsod za kupiti.

Angleščina brez učitelja!

Po navodilu slovensko-angleške slovnice, tolmača in angleško slov. slovarja. Knjiga trdo v platnu vezana stane \$1. in jo je dobiti pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

..... Največja zaloga slovenskih knjig. Pišite po cenik.

Škof proti župniku.

Kako je preganjal ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič iz političnih ozirnov podrejenega svojega župnika—

spisal

na temelju resničnih dogodkov in aktov

PAVEL SVETLIN.

—Vse pravice so pridržane.—

DEROČA REKA.

Zaradi nepotrebnih zavodov torej ne trpe le živi verniki, ampak tudi duše rajnih, ki se jim na škofov ukaz odtegujejo sadi sv. maš. To stvar je župnik Berec na nekem shodu pred ljubljanskimi občinskimi volitvami spomladi l. 1911 ljudem pojasnil in obenem priporočil kandidate one stranke, ki je do lani delovala na ljubljanskem mestnem magistratu ter med drugim povzročila, da se je službi božji iznova izročilo popravljeno najstarejše ljubljansko svetišče: kapelica sv. Jurija na Gradu. Ko bi bila protiverska, bi kaj takega ne bila storila. Radi tega je zadela župnika Bereceta cerkvena kazen suspenzije. Naznanil mu jo je škof Bonaventura s pismom ordinariata dne 3. junija 1911 št. 2327, ki se glasi:

„Velečastitemu gospodu Antonu Berecu, duhovniku v pokoju v Ljubljani (na Gradu.)

Radi Vaših agitacij v korist stranke, ki je nasprotna krščanstvu in veri sploh, Vam prepovem sveto mašo od 4. do 18. junija tekočega leta.

Prepovem Vam pa od sedaj znanprej vsako ustmeno ali pismeno agitacijo v korist imenovane stranke sub poena suspensionis perpetuae.

Kn. šk. ordinariat v Ljubljani 3. junija 1911.

Anton Bonaventura, l. r., škof.

V zavesti, da se je starim krivicam l. 1904 in 1905 dodala nova, je odgovoril Berec takole: „Velečastitemu kn. šk. ordinariatu

v Ljubljani.

Sporočam, da sem prejel Vaš dopis z dne 3. jun. t. l. št. 2327 in da se bodem takoj pritožil na pristojno instanco v Rim in sicer glede prepovedi, po kateri ne smem maševati od 4. do 18. junija in tudi glede grožnje s kaznijo suspensionis perpetuae.

Ne glede samo na volilni zakon, ki prepoveduje strogo vsako omejevanje volilne svobode, tudi glede na to, da še nisem slišal Vaše odredbe, da bi duhovniki ne smeli agitirati ob volitvah, nasprotno, navadili ste jih, da smatrajo agitacijo kot prav važno dušnopastirsko dolžnost, umešavam se, odkar ne službujem aktivno, agitatorično v volitve stoječe strogo in odločno na vsemem in narodnem ter avstrijskem stališču. Boli me, da se je drznil slovenski list „Slovenec“, ki je pod cerkvenim nadzorstvom, osumiti naš narod glede patriotizma, saj „hrast se omaja in zid“ preje, kot zvestoba naša do ljubljene Avstrije. Boli me, da ne pospešujejo slovenski sinovi koristi millega našega naroda in so mu izdajalci oni, ki slepe javnost s hinavskimi zatrili resničnega rodoljubja. Boli me, da se pod versko in duhovniško firmo zbirajo zavrženi ljudje, kateri skrunijo s svojo brezbožnostjo in nemoralnostjo svetost verskega plašča. Ti ljudje so najgrši sovražniki božji, ti so škodljivci človeške družbe, ti so uničevalci našega naroda. Držec se dosledno svojega vodila še nisem nikdar priporočal kandidata, ki je in ker je „nasproten krščanstvu in veri sploh“, marveč grajal sem brezobzirno lažnikrščanstvo in laživerstvo.

Toliko na kratko na Vaš dopis 3. jun. 1911 št. 2327 s pripombo, da si ne dam diktirati od nobene strani, kdo je veren in kdo neveren, glede na to, da imam sam pamet in razsodnost in glede na to, da se nahajajo v Vašem političnem taboru nemoralni izvržki, ki vzbujajo s svojo hudobnostjo občudovanje — pekla.

V Ljubljani, 4. junija 1911.

Anton Berec, l. r., župnik Sorski.”

Ker v zgoraj navedenem škofovem pismu ni bilo nobenega ukaza, da ni za javnost, sta ga natisnila z Berecetovim odgovorom vred dnevnika „Slovenski Narod“ in „Jutro“. To je bil ugoden povod škofu, da je še huje udaril Bereceta. Ako noče biti za vselej obešen (tako se glasi slovenski prevod latinske besede „suspensio“), naj izreče v „Jutru“ obžalovanje, da se je objavilo v tem listu škofovo pismo. Dotični dopis glave:

„Častitemu gospodu Antonu Berecu, upokojenemu župniku

št. 2354. na Gradu v Ljubljani.

Ker ste list kn. šk. ordinariata z dne 3. junija št. 2327 in svoj odgovor z dne 4. junija neposredno ali posredno objavili v listu „Jutro“ z dne 6. junija št. 456, torej v listu, ki je cerkveno pod grehom prepovedan, ki je že kar naravnost tajil božanstvo našega Zveličarja in ki razširja ne le mržnjo do cerkve in njenih naprav, ampak žali tudi krščansko mravnost:

se pozivljete, da do 12. junija incl. v istem listu to svoje neposredno ali posredno objavo obžalujete in dotično številko kn. šk. ordinariatu pošljete.

To se Vam nalaga sub poena suspensionis. Ako lista z zapovedanim obžalovanjem kn. šk. ordinariat ne dobi do večera 12. junija t. l., se Vam bo zagrožena kazen naložila.

Ta opomin velja enkrat za trikrat.

Kn. šk. ordinariat v Ljubljani, dne 7. junija 1911. Anton Bonaventura, l. r., škof.”

Ta škofov ukaz je nesmisel in neizvršljiv, to mu je povedalo „Jutro“ v krepki izjavi. Vsled tega novo pismo škofovo, nova zahteva, nova grožnja in kazen:

„Častitemu gospodu Antonu Berecu

župniku v pokoju

št. 2448. v Ljubljani (na Gradu).

Ker list „Jutro“ Vaše izjave ni hotel sprejeti, zato se Vam naroči, da pošljete na knezoškofijski ordinariat dotično zahtevano izjavo, namreč, da obžalujete, ker ste škofijski odlok in svoj protivni list neposredno ali posredno priobčili v časopisu in posebno, ker ste ga priobčili v nemoralnem cerkvi sovražnem, naravnost brezverskem in zato strogo prepovedanem listu „Jutro“.

To izjavo morate doposlati vsaj do 24. junija incl. in sicer sub poena suspensionis. Ta opomin velja enkrat za trikrat.

Konečno se Vam prepove sv. maša do 30. junija incl., ker ste ne le v listu „Jutro“ smešili odredbo svojega cerkvenega poglavarja, ampak ste vkljub prepovedi še potem govorili na liberalnem shodu v gostilni zraven Gruberjevega kanala, ter tam grdili odlok in škofa samega.

Kn. šk. ordinariat v Ljubljani, dne 16. junija 1911. Anton Bonaventura, l. r., škof.”

Berec je bil sit korespondence s poturčenim Bonaventuro, zato mu je dal primeren odgovor: „Prečastitemu knezoškofijskemu ordinariatu

v Ljubljani.

Ozira se na Vaš dopis z dne 16. 6. t. l. št. 2448, izjavljam: Obžalujem, ker je dnevnik „Jutro“ objavil v svoji 456. številki z dne 6. junija Vaš list z dne 3. junija št. 2327 in moj odgovor z dne 4. junija. Tako nekako se je glasila tudi moja izjava, katere „Jutro“ ni hotelo priobčiti. S tem sem Vam torej zasvedočil svojo suženjsko pokorščino, po kateri sem si dal dekretirati celo čute, odvrgnil pa sem od sebe strahovito kazen „suspensionis perpetuae“, katero ste mi zažugali, ako ne izjavim obžalovanja.

Temu dekretiranemu obžalovanju dostavi bi mogel obžalovanje „motu proprio“ radi strašnih krivic, ki so se mi storile na Sori in se tiste popravlja, dokler se ne popravi. Obžaluječ mogel bi se pridružiti tužni domovini, obžalujoči, da se širi med Slovenci strup sovraštva, da vlada mesto ljubezni bojkot, mesto lepe vere grda politika, da se godi, o čemer toži Kristus: „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo naredili v jamo razbojnikov.“ — Zatirana vera in preganjana morala delata prostor sebičnosti, ki je v dosega grdih svojih namenov premenila križ v meč.

Takih in enakih težkih povodov mojemu obžalovanju je veliko število. In tu naj bi molčal!

V Ljubljani, dne 22. junija 1911.

Anton Berec, l. r., župnik Sorski.

Temu dopisu je sledila obsodba:

„Reverendo Domino Antonio Berecu,

parochio pensionem donato

N. 2561. Labaci.

Cum mandato de die 16. junii a. e. minime satisfeceris, immo litteris Tuis de die 22. junii a. e. quas in folio quoque ecclesiae et fidei catholicae offensivo atque expresse prohibito publicasti, ordinari episcopali novam iniuriam intuleris, declaramus Te incurrisse poenam suspensionis ob omni officio ecclesiastico, prout in litteris de die 16. junii monitus fueros.

Labaci, Ordinatus episcopalis, die 26. junii 1911.

Antonius Bonaventura, l. r. episcopus.”

Po slovensko: Ker niste zadostili ukazu z dne 16. junija t. l., marveč ste v pismu z dne 22. junija t. l., katero ste priobčili tudi vlistu, ki je nasproten cerkvi in veri katoliški in je izrečno prepovedan, novo krivico napravili škofovskemu ordinatu, izrekamo, da ste zapadli kazni suspenzije od vsakega duhovniškega opravila, kakor smo vas opomnili v listu z dne 16. junija.

Brez komentarja.

Sv. kongregacija v Rimu je naznanila, da ni dala škofu Bonaventuri nikdar pravice, da naj odstrani Bereceta iz Sore. Njenega odloka z dne 8. aprila 1905 škof Jeglič ne pokaže nikomu, niti konzistoriju, niti težko prizadetemu župniku Berecetu. — Krivica škofova trpi že šest let in dalje ...

Iz obilnega gradiva, ki nam je na razpolago, smo podali javnosti le majhen del; pa že to, kar smo tu odkrili, zadostuje, da si more vsakdo pred očiti žalostno stanje naše domovine in obenem tudi storiti sodbo o poglobitnem krivicu. Nezadovoljnost z njim in nestrpno pričakovanje rešitve iz teh neznosnih razmer raste vsepovsod. Med vsemi ljubljanskimi škofi ni bil do sedaj nihče po svoji krivdi v vseh slojih tako ponižan in nobeden njih ni zbudil med duhovniki in verniki tolike opravičene ogorčenosti zaradi zanikarnega gospodarstva, opolzlega pisanja, krutega preganjanja nasprotnikov, odstranitve nekaterih starih običajev in vpekljanja novih, s stroški združenih cerkvenih stvari, zaradi nepostavnega oddajanja duhovniških služb, drevenja za denarjem, zlorabe izpovednice in prižnice, kakor škof dr. Anton Bonaventura Jeglič. V svoji nemodrosti je zlomil mnogo natrtih trstov in s svojim divjanjem vpilnil mnogo tlečih stenov. — Uspeh njegovega trinajstletnega delovanja je religio depopulata, **OPUSTOŠENA VERA IN ŠKOFLJA.**

K O N E C .

Dostavek uredništva v prihodnji izdaji.

ŠKOF PROTI ŽUPNIKU

izide

v brošuri.

Zastopniki in rojaki nam naj takoj naznanijo, koliko iztisov vsak posameznik lahko razpeča, da bomo primeroma vedeli v kolikih iztisih isto natisniti.

Upravništvo Gl. Svobode.

PRVA POMOČ V SILL.

Nezavest ali omedlevica.

Kako spoznamo nezvestnega človeka?

Človeku, ki je gledal kako rano, ali se ustrašil kakke reči, ali mnogo krivi izgubil, zvrti se pred očmi, jame se opotekati in kakor mrtvouden pade na tla. V obraz obledi, mrzel pot ga oblije, diha le površno, in žila mu poredkoma in počasi bije.

Kako je nastala nezavest?

Vsled razdraženja živcev, ali pa če je nezvestnik preveč krvi izgubil, zžijo se krvne žile v možganih. Zavoljo tega dobijo možgani premalo krvi, odpovedo svoje delo, in človek izgubi zavest. Ob enem tudi srce oslabi in ne poganja z navadno močjo krvi v možgane.

Kaj nam je storiti pri nezvestnikih?

Nezvestnika položi vodoravno na tla ali na posteljo, glavo njegovo pa, če mogoče, še nižje kakor truplo. Ker je glava nižja kakor srce, pride samo od sebe toliko krvi v možgane, kolikor je potrebuje, in nezvestnik dobi zopet zavest. Odpni mu vse obleko, ki ovira dihanje. Če imaš pri roki Hofmanovih kapljic ali amonijaka, vlij nekaj te tekočine na robe in jo drži za malo trenutkov nezvestniku pod nos. Obraz poskropi z mrzlo vodo. Čelo in sence pa drgaj z jesihom ali žganjem in potem ta mesta z robcem opihljava.

Kedar se nezvestnik zave, izpregleda in se skloni po koneu. Tedaj mu daj piti mrzle vode, ali mrzlega vina, ali žganja. Včasih se primeri, da kdo omedli v prostoru, kjer veliko ljudi diha in zrak izprija. Takega neši za najprvo na čisti zrak. Nikdar pa ne poza bi, glave nižje položiti, kakor drugo truplo, in če se je nezvestnik prebudil, ne dovoli mu takoj vstati, ker se nezavest zelo rada povrne.

Pri udarcih na glavo, pri padcu iz višine, pri hudih in težkih poškodbah notranjih delov telesa nastanejo tudi omedlevice, ki pa nimajo istega vzroka. Takega nezvestnika, posebno onega, ki se se mu bržčas možgani pretresli, položi ravno tako in ravnanj z njim, kakor je gori povedano, le glavo podloži, in če bi jel bljuvati, položi ga na levo ali desno stran, da izbljuvana jed ne pride iz požiralnika v sapnik in se nezvestnik ne zaduši. Devaj mu tudi mrzlih obkladkov na glavo in pokliči hitro zdravnika.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarue je najboljšje.

ŠEST KVORTOV LIKERJA \$1.00

Tu predstavljamo naš fini liker: mi bomo plačali vse pristojbine "ZANOLA" za šest kvortov likerja \$1.00 vaša lastna izbira. Kaj rabite — rum, bourbon, slivovko, konjak itd.

PRIHRANI SI TRGOVCEV DOBIČEK. Mi ti pokažemo kako. Šmo večš distiliranja in vemo, kakose dela domači liker, in po naši metodi ti prihraniš 50 pre.; rabiti moraš "ZANOL". V dveh minutah je delo z "ZANOL"OM narejeno. Likerji, narejeni z "ZANOL"OM so čisti in finega okusa. Dobli zato kolajna na Columbian razstavi. Na tisoče odjemalcev. Garantiran pod zakoni "Pure Food Laws" U. S. Serijalna št. 22115-A

SKUŠAJ KVORT WHISKEY - PROSTO. Naročite kvort whiskey na naše stroške, in če ni v vaše povoljstvo, se vam denar vrne.

ŠEST KVORTOV WHISKEY \$1.00 in tem vse pristojbine plačano. Dvanajst polnih kvortov \$1.50, 24 kvortov \$2.80. **PROSTO** — naša knjižica, "Skritnost in zgodovina, kako se naredi dober liker doma", se pošlje prostu vsakomur, ki nam pošlje svoj naslov.

UNIVERSAL IMPORT CO. 4186 Universal Bldg., Cincinnati, O.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravništvo.

It doesn't pay to neglect your Health

Če pridete domov bolni, če imate glavobol, bolečine v prsih, grlu in potem obolite za nekaj tednov?

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

poznano staro domače zdravilo vas reši bolečin, ako ga takoj rabite.

Imejte vedno steklenico doma. Vsi predpisi so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice.

Čuvajte se ponaredb in pazite na sidro in naše ime.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N.Y.

Dr. Richterjevo Congo Pilule olajšajo. (25c. ali 50c.)

GLAS SVOBODE CO.

1809-1813 Loomis St., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvu, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

Imovina 4,500,000.00

Poseben oddelek za Slovence. Pošilja denarje v staro domovino. Prodaja parobrodne listke. Prejema denar na uloge. Izdeluje polnomočna kupna in pogodbeni pisma in vojaške prošnje. — Pridite ali pišite.

Kaspar State Bank

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 2127.

Pijte najboljšje pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO, ILL.

Hrani in pazi na svoj denar!

Zmanjšaj stroške, zvišaj prihranke in blagostanje je zagotovljeno. Nepusti svojega denarja v nemar, spravi ga v delo doprinasajoč 3 proc. obresti. Lahko začneš z \$1.00.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Odprto v soboto zvečer od 6 do 8.

Prihranka čez pol milijona dolarjev.

Vstanovljena 1890.